

Rapportage MER ecologie Kanaalzone Alkmaar

Soortbescherming en gebiedsbescherming

projectnummer 0476575.100
definitief revisie 00
2 maart 2023

Rapportage MER ecologie Kanaalzone Alkmaar

Soortbescherming en gebiedsbescherming

projectnummer 0476575.100

definitief revisie 00
2 maart 2023

Auteur

W.R. Klok

Opdrachtgever

Gemeente Alkmaar
Mallegatsplein 10
1815 AG ALKMAAR

Antea Group is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus

De informatie in voorliggende rapportage is (deels) afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

Gecontroleerd:

C. Schellingen

datum	beschrijving	vrijgave
2 maart 2023	definitief	

Inhoudsopgave

Rapportage MER ecologie Kanaalzone Alkmaar	2
1 Inleiding	1
1.1 Aanleiding & planvoornemen	1
1.2 Huidige situatie	2
1.3 Doel	2
2 Methode	3
2.1 Bureaustudie	3
2.2 Gebiedsbeschrijving: resultaat terreinbezoek	3
3 Effectbeschrijving en -beoordeling	4
3.1 Het plangebied	4
3.2 Effectbepaling voornemen	6
3.3 Soortbescherming	7
3.3.1 Vogels	8
3.3.2 Zoogdieren – vleermuizen	12
3.3.3 Zoogdieren – overige zoogdieren	14
3.3.4 Amfibieën	15
3.3.5 Reptielen	15
3.3.6 Vissen	16
3.3.7 Insecten	16
3.3.8 Kreeftachtigen en weekdieren	17
3.3.9 Zaadplanten, varens en bladmosse	18
3.4 Natura 2000	20
3.5 NNN	22
3.6 Overig provinciaal beleid Noord-Holland	23
3.7 Beschermde houtopstanden Wnb	24
3.8 Kansen voor natuurwaarden in het plangebied	25
4 Conclusie & advies	28
4.1 Soortbescherming	28
4.1.1 Zorgplicht	30
4.2 Invasieve soorten	31
4.3 Natura 2000	31
4.4 NNN	31
4.5 Overig provinciaal beleid Noord-Holland	32
4.6 Beschermde houtopstanden Wnb	32
4.7 Kansen voor natuurwaarden in het plangebied	32

5 Bibliografie

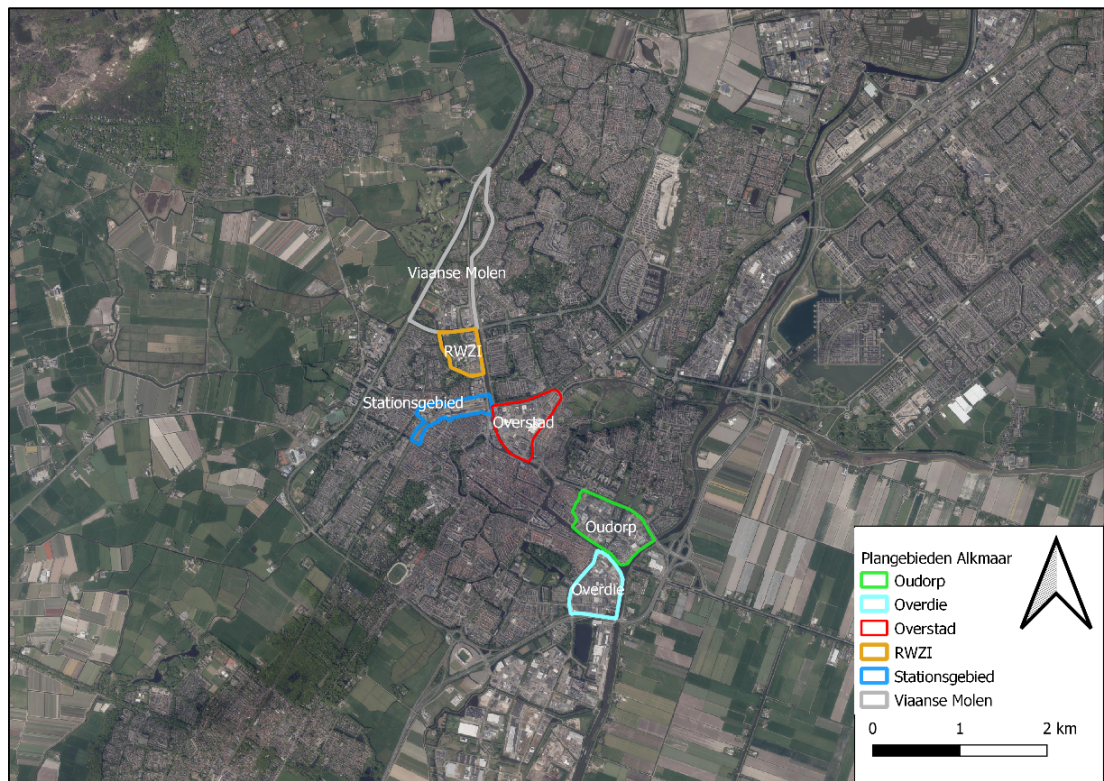
33

1 Inleiding

1.1 Aanleiding & planvoornemen

De gemeente Alkmaar is voornemens zes deelgebieden langs het Noordhollandsch Kanaal te herontwikkelen. In totaal gaat het om de toevoeging van circa 12.000 woningen en 80 ha werkgelegenheid (voorzieningen en werklocaties). De exacte woningbouw aantallen en omvang van werkgelegenheid en de verdeling over de deelgebieden ligt nog niet vast. De zes deelgebieden worden verder uitgewerkt (wijzigingen van) omgevingsplannen of andere besluiten. Voor Alkmaars Kanaal is een omgevingsbeeld opgesteld. Per deelgebied is dit uitgewerkt in ontwikkelbeelden, waar een schets van de toekomstige situatie gegeven is¹.

Voor de ontwikkeling van Alkmaars Kanaal wordt de m.e.r.-procedure doorlopen en een MER opgesteld. Het MER neemt het programma uit de ontwikkelbeelden als uitgangspunt, dit is in figuur 1.1 weergegeven.

Figuur 1.1. Ligging van de plangebieden binnen Alkmaar. Bron: gemeente Alkmaar.

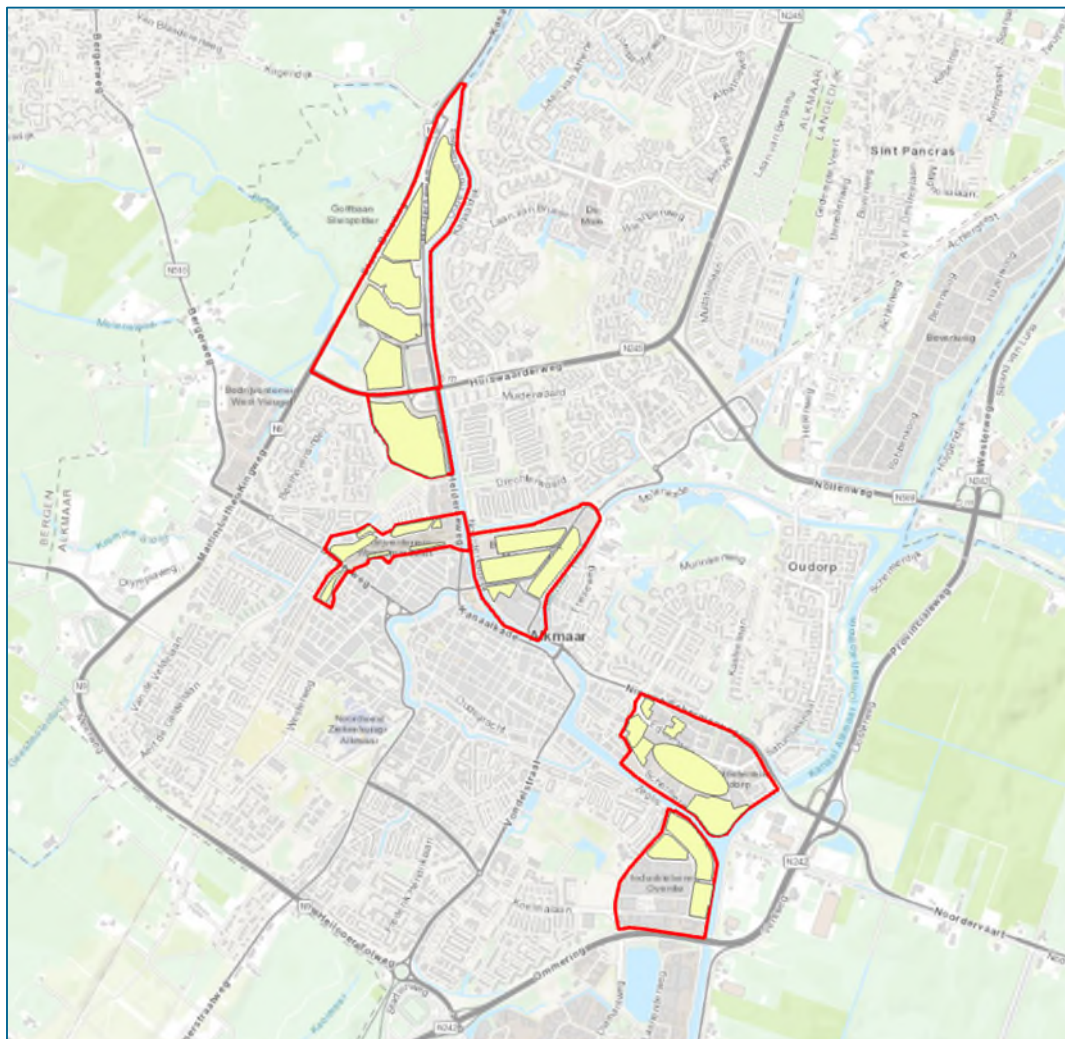
Een van de aspecten van het MER betreft Ecologie. Het MER onderzoekt de mogelijke effecten van de ontwikkeling van Alkmaars Kanaal op aanwezige ecologische waarden (natuurgebieden en biodiversiteit). Het MER kijkt ook naar kansen om met de ontwikkeling de ecologische waarden

¹ Het Omgevingsbeeld en de ontwikkelbeelden zijn te raadplegen op: <https://www.alkmaar.nl/alkmaarskanaal/>

van het gebied te versterken. Deze memo bevat de inventarisatie van natuurwaarden binnen de zes deelgebieden.

1.2 Huidige situatie

De zes deelgebieden liggen rondom het Noordhollandsch Kanaal binnen de gemeente Alkmaar in de provincie Noord-Holland. De deelgebieden bestaan met name uit bedrijventerreinen, bermen, wegen en parkeerterreinen. Daarnaast liggen in de deelgebieden ook watergangen, parklandschappen, sportvelden en fabrieken. Binnen de gebieden zijn enkele ontwikkelvelden aangewezen waarin de werkzaamheden zullen plaatsvinden. De ontwikkelvelden per deelgebied zijn weergegeven in figuur 1.2.

Figuur 1.2. Kaart met ontwikkelvelden

1.3 Doel

Het doel van voorliggend rapport is om een goed eerste beeld te krijgen van de (beschermde) natuurwaarden die in het plangebied en de (directe) omgeving aanwezig kunnen zijn. Dit gebeurt door het uitvoeren van een bureaustudie en een oriënterend terreinbezoek. Op basis hiervan wordt getoetst of in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb) als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling negatieve effecten kunnen optreden. Daarnaast wordt ingegaan op de eventuele vervolgstappen die noodzakelijk zijn. De resultaten worden onder andere gebruikt voor het opstellen van het MER. Omdat alle mogelijke effecten op natuur in beeld gebracht moeten zijn, wordt ook aandacht besteed aan Rode-Lijst soorten en algemene soorten die vrijgesteld zijn van ontheffingsplicht bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Inwerkingtreding Omgevingswet

Het voorliggend natuuronderzoek is uitgevoerd in het begin van 2023, voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet. De Wet natuurbescherming is nu opgegaan in de Omgevingswet. Ontheffingen vallen onder de Omgevingsvergunning. De inwerkingtreding van de Omgevingswet heeft geen gevolgen voor de uitkomsten van dit onderzoek. Ruimtelijke vervolgbesluiten voor de ontwikkeling van Alkmaars Kanaal worden getoetst aan de dan geldende wet- en regelgeving op het gebied van ecologie.

2 Methode

2.1 Bureaustudie

Voor dit onderzoek is een inventarisatie gedaan naar bestaande verspreidingsgegevens van beschermde soorten flora en fauna, zoals opgenomen in de Wet natuurbescherming. De beschermde soorten zijn alle soorten die staan op de lijst van de Wnb. Dit betreft ook soorten die door de provincie Noord-Holland zijn vrijgesteld van de Wnb-ontheffingsplicht bij ruimtelijke ontwikkelingen. Daarnaast is gekeken naar de aanwezigheid van Rode-Lijst soorten in het plangebied.

Voor de bureaustudie zijn de verspreidingsgegevens uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDDF) geraadpleegd (raadpleging augustus 2022). Hierbij zijn gegevens van de afgelopen 5 jaar in (de omgeving van) de zes gebieden geraadpleegd. Als zoekgebied is een afstand van 2,5 kilometer tot de gebieden gehanteerd.

Ten aanzien van vogels zijn in de bureaustudie alleen soorten met een jaarrond beschermd nest en Rode-Lijst soorten meegenomen. Voor algemene broedvogels geldt de algemene verbodsbepaling dat nesten niet mogen worden verstoord of vernietigd als het nest in gebruik is. Indien de verstoring van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de vogelsoort, geldt dit als een overtreding op de Wnb. Regels en voorwaarden voor het voorkomen van negatieve effecten op algemene broedvogels worden vastgelegd tijdens de vergunningverlening.

2.2 Gebiedsbeschrijving: resultaat terreinbezoek

Op 23 en 24 augustus 2022 is vanaf circa 9:00 uur een oriënterend terreinbezoek uitgevoerd door een deskundig ecooloog van Antea Group bij onbewolkt weer met een temperatuur van circa 22 °C. Tijdens het terreinbezoek zijn de deelgebieden te voet en met de auto geïnspecteerd. Hierbij zijn bomen en gebouwen met een verrekijker onderzocht op de aanwezigheid van nesten, holtes en spouwgaten. Ook zijn de kades en groenstroken afgelopen en onderzocht op de aanwezigheid van (beschermde) flora van de Rode-Lijst.

3 Effectbeschrijving en -beoordeling

In paragraaf 3.1 is allereerst een gebiedsbeschrijving van het plangebied gegeven. Vervolgens is in paragraaf 3.2 de effectbepaling van het plan gegeven. In paragraaf 3.3 t/m paragraaf 3.7 is respectievelijk ingegaan op de aanwezigheid van en toetsing aan de Wnb van beschermde soorten, Rode Lijst soorten en aanwezige invasieve soorten, Natura 2000-gebieden, NNN, overig provinciaal beleid van de provincie Noord-Holland en beschermde houtopstanden.

Indien blijkt dat een onderdeel van paragraaf 3.3 t/m paragraaf 3.7 niet relevant is voor voorliggend planvoornemen, vindt er geen toetsing van het voornemen aan de Wnb (of ander relevant beleidskader) van dat onderdeel plaats.

3.1 Het plangebied

De zes deelgebieden zijn gelegen binnen de gemeente Alkmaar en betreffen alle zes bedrijventerreinen, bermen, wegen en parkeerterreinen. Voorgenoemde deelgebieden worden hieronder nader toegelicht, van noord naar zuid.

Deelgebied **Viaanse Molen** is het meest noordelijk gelegen deelgebied en heeft verschillende gebruikstypen. Het gebied waar de ontwikkelingen plaatsvinden bestaat onder andere uit werkterreinen en privé tuincomplexen.

Deelgebied **RWZI** is gelegen aan de zuidzijde van de N245 en bevat onder andere een rioolwaterzuiveringsterrein, bedrijventerreinen, parkeerplaatsen, graslanden en bosschages.

Het **Stationsgebied** bestaat voornamelijk uit kantoorpanden en bedrijventerreinen rondom het Centraal Station van Alkmaar. Binnen het gebied staan met name hogere bebouwingen, parkeerterreinen en treinsporen.

Deelgebied **Overstad** ligt centraal in de gemeente Alkmaar rondom de Noorderstraat. Het gebied bestaat volledig uit bedrijventerrein (voornamelijk perifere detailhandel) met een zeer beperkt oppervlakte aan groen.

Deelgebied **Oudorp** is meer zuidelijke gelegen binnen de gemeente Alkmaar en ligt rondom de Edisonweg. Het plangebied bestaat grotendeels uit bedrijventerrein met weinig groen. Door het plangebied loopt één watergang/groenstrook.

Deelgebied **Overdie** is het meest zuidelijk gelegen deelgebied. Het terrein bestaat uit bedrijventerreinen met enkele braakliggende terrein. Binnen het deelgebied is een zeer beperkt oppervlakte aan groen of water aanwezig.

*Links: Aanzicht op molen de Viaan binnen het deelgebied **Viaanse molen**.
 Rechts: Bosschage en grasland binnen het deelgebied **RWZI**.*

*Links: Waterzuiveringsinstallaties binnen deelgebied **RWZI**.
 Rechts: Bedrijventerrein binnen deelgebied **Overstad**.*

*Links: Hogere kantoorgebouwen en station bebouwing binnen plangebied **Stationsgebied**.
 Rechts: Bedrijventerrein binnen deelgebied **Oudorp**.*

Links: Deelgebied **Oudorp** met rechts de bomenrij/watergang.
Rechts: Enkele bomen binnen deelgebied **Oudorp**.

Links: Bedrijventerrein en parkeerplaatsen binnen deelgebied **Overdie**.
Rechts: Bomenrijen gelegen tegen het deelgebied **Overdie**.

Figuur 3.1. Foto's en beschrijvingen per deelgebied.

3.2 Effectbepaling voornemen

Het voornemen betreft het realiseren van woningen, werkgelegenheid en bijbehorende voorzieningen binnen de zes deelgebieden. Voor de deelgebieden zijn (nog) geen stedenbouwkundige plannen of andere uitwerkingen gemaakt. Behalve de locatie en het beoogde programma is er geen verdere uitwerking.

De ontwikkeling kan leiden tot aantasting van ecologische waarden. De voornaamste voorbereidende handelingen van het voornemen bestaan uit het slopen van de huidige bebouwing binnen de deelgebieden en het herinrichten van deze gebieden. Daarnaast worden mogelijk groenstroken als bermen en bomenrijen binnen de deelgebieden verwijderd.

Na afloop van de werkzaamheden zal een toename in woon-werkverkeer worden verwacht ten opzichte van de huidige situatie, wat kan leiden tot toename van stikstofdepositie op kwetsbare natuurgebieden. Daarbij wordt ook een toename verwacht in recreatiedruk in naastgelegen natuurgebieden.

3.3 Soortbescherming

In de volgende paragrafen zijn per soortgroep de resultaten van het bureauonderzoek en het oriënterend terreinbezoek beschreven. Op basis van het bureauonderzoek en het oriënterend terreinbezoek is ingegaan op de mogelijk effecten die als gevolg van het plan op mogelijk aanwezige beschermde soorten kunnen optreden. Indien negatieve effecten op beschermde soorten niet zijn uit te sluiten, wordt geadviseerd over de te nemen vervolgstappen.

Een aantal soorten is door de provincies vrijgesteld en zijn opgenomen in provinciale vrijstellingen. Deze soorten zijn ook meegenomen in deze toetsing, aangezien bij een m.e.r. ook de effecten van het voornemen op vrijgestelde- en rode lijst soorten in beeld moeten worden gebracht. Deze soorten zijn zodanig algemeen in de provincie dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt bij het voorliggende plan. Wel geldt de algemene zorgplicht. Door het uitvoeren van een aantal zorgplicht gerelateerde maatregelen, wordt voldaan aan de zorgplicht en kan de gunstige staat van instandhouding worden gegarandeerd. Hierbij kan gedacht worden aan het rekening houden met de kwetsbare seizoenen van deze soorten en de manier van werken (zoals het aanhouden van vaste rijroutes en het zorgen voor vluchtmogelijkheden voor de soorten).

3.3.1 Vogels

Soorten met een jaarrond beschermd nest (categorie 1 t/m 4)

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van vogels met een jaarrond beschermd nest in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 3.1. Overzicht van waargenomen vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest in de omgeving van de gemeente Alkmaar (met een straal van 1 km) (NDDF, 2018-2023).

Soortgroep	Soort	Rode-Lijst	Biotoop	Bescherming Wnb
Vogels met een jaarrond beschermd nest*	Boomvalk		Broedt in bomen	Artikel 3.1
	Buizerd		Broedt in bomen	Artikel 3.1
	Gierzwaluw		Kieren en gaten onder daken	Artikel 3.1
	Grote gele kwikstaart		Oevers van smalle watergangen	Artikel 3.1
	Havik		Broedt in bomen	Artikel 3.1
	Huismus	X	Broedt tussen daken zoals dakpannen	Artikel 3.1
	Kerkuil		Broedt in nestkasten en oude schuren	Artikel 3.1
	Ooievaar		Kunstmatige nestgelegenheden op daken en wagenwielen, en bomen	Artikel 3.1
	Ransuil	X	Boom broedend in agrarisch en bosgebied	Artikel 3.1
	Roek		Koloniën in bomen	Artikel 3.1

	Slechtvalk		Op hoge gebouwen	Artikel 3.1
	Sperwer		Broedt in bomen	Artikel 3.1
	Wespendief		Broedt in bomen	Artikel 3.1
	Zwarte wouw		Broedt in bomen	Artikel 3.1

Zoals blijkt uit de bureaustudie is een aantal vogelsoorten waargenomen in en rond de deelgebieden waarvan de broedplaatsen jaarrond beschermd zijn. Dit zijn **boombroedende soorten** (zoals boomvalk, buizerd, havik, ransuil, roek, sperwer, wespndief en zwarte wouw), **gebouwbroedende soorten** (zoals gierzwaluw, huismus en slechtvalk) en **overige soorten** (zoals grote gele kwikstaart, kerkuil en ooievaar). Bij verwijdering of aantasting van de vaste rust- en verblijfplaats, alsook bij wezenlijke aantasting van de functionele leefomgeving, dient altijd ontheffing aangevraagd te worden.

Boombroedende soorten

Binnen alle deelgebieden zijn bomen aanwezig. Bovengenoemde boombroedende soorten maken daarbij vaak gebruik van oude nesten van kraaien of eksters. Met name in deelgebieden Viaanse Molen en RWZI kunnen nesten voorkomen die mogelijk jaarrond beschermd zijn. Dit komt doordat in deze deelgebieden grotere bosschages voorkomen. Daarnaast is RWZI ontoegankelijk voor recreanten waardoor het in samenhang met het bosschage een ideaal rustgebied vormt voor boom broedende soorten. Tijdens het terreinbezoek zijn meerdere nesten waargenomen in de bomenrijen binnen deelgebieden Viaanse Molen, RWZI en Oudorp. Nesten in de overige gebieden zijn niet waargenomen en kunnen derhalve worden uitgesloten.

Gebouwbroedende soorten

Binnen alle plangebieden zijn gebouwen aanwezig. Meerdere gebouwen bevatten daarbij intreedplaatsen waarin huismussen kunnen broeden, maar het gebruik door mussen is tijdens het terreinbezoek niet aangetoond. Op het RWZI-terrein staat echter oude bebouwing die mogelijk geschikt is voor huismus. Echter wordt door de afwezigheid van groengebieden in deelgebieden Stationsgebied, Oudorp en Overdiep de kans op aanwezigheid van de huismus minder groot geacht. Om huismus volledig te kunnen uitsluiten, wordt geadviseerd om per ontwikkelgebied een controle uit te voeren voor huismussen tijdens het broedseizoen. Er kan met zekerheid gesteld worden dat er geen nesten van huismussen aanwezig zijn wanneer deze tijdens deze periode niet rondom de ontwikkelvelden gehoord of gezien worden.

Voor gierzwaluwen zijn minder geschikte broedbiotopen aanwezig. Dit komt met name door de mindere geschiktheid van invliegplaatsen voor deze soort. De gierzwaluw heeft een directe invliegmogelijkheid nodig om een nest te kunnen betreden. Dit zijn met name holten in de overhang van gevels van bebouwing. Echter zijn er in alle deelgebieden wel gebouwen waarin deze soorten mogelijk kunnen voorkomen. Om deze reden kunnen nestlocaties van de huismus en gierzwaluw niet worden uitgesloten.

Binnen Stationsgebied bevindt zich hoge bebouwing waarop mogelijk gebroed kan worden door de slechtvalk. De daken van de hoogbouw konden tijdens het terreinbezoek niet worden onderzocht. Sloop van de gebouwen zou tot verlies van een nest kunnen leiden. Aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van de slechtvalk kunnen op voorhand niet worden uitgesloten.

Vervolgstappen

Voorafgaand (minimaal 1 jaar) wordt geadviseerd om tijdens het broedseizoen van de huismus en gierzwaluw (in ieder geval in de periode 1 april -20 juni, minimaal 1 uur) een extra controle conform het soorteninventarisatieprotocol van het NGB (Netwerk Groene bureaus, 2017) uit te voeren. Indien er geen waarnemingen worden gedaan van de soort, kunnen nesten volledig worden uitgesloten.

Om de aan- of afwezigheid van slechtvalknesten aan te kunnen tonen, is een bezoek op de daken van de hoogbouw noodzakelijk. Tijdens het bezoek dienen de daken te worden beoordeeld op de geschiktheid voor nesten van de slechtvalk. Daarbij dient te worden gezocht naar nestplaatsen en vraat- op poepsporen die de aan- of afwezigheid van nesten van de slechtvalk onderbouwen.

Hierbij dient te worden opgemerkt dat voor het aantasten van nesten een ontheffing noodzakelijk is. Bij ontheffingen voor vogels speelt het feit dat de Vogelrichtlijn de ontheffingsgronden dwingend en limitatief aanwijst. Dat betekent dat voor vogels geen ontheffing kan worden verleend op grond van bijvoorbeeld een “dwingende redenen van groot openbaar belang”. Ontheffing van de verbodsbepaling kan worden aangevraagd op grond van de belangen ‘volksgezondheid of openbare veiligheid’. Mogelijk kan dit wettelijk belang onderbouwd worden.

Geschikt broedbiotoop voor de grote gele kwikstaart (nabij stromend water of nissen onder bruggen) is niet aanwezig binnen de deelgebieden. Hierdoor kunnen nesten van grote gele kwikstaart op voorhand worden uitgesloten.

Deelgebieden Viaanse Molen en RWZI bieden geschikt broedbiotoop voor de ooievaar. Tijdens het terreinbezoek zijn geen nesten waargenomen van deze soort. Voorkomen van nesten van de ooievaar kan worden uitgesloten.

De kerkuil broedt voornamelijk in nestkasten, oude schuren/gebouwen en sporadisch in boomholten. Tijdens het terreinbezoek zijn geen nestkasten waargenomen. Hierbij dient te worden opgemerkt dat niet alle terreinen betreden konden worden. Het kan niet worden uitgesloten dat binnen deelgebied RWZI nesten van de kerkuil aanwezig zijn. Het gebied kan als essentieel foerageergebied dienen indien er nesten aanwezig zijn op het terrein.

Soorten met een mogelijk jaarrond beschermd nest (categorie 5)

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van vogels met een mogelijk jaarrond beschermd nest categorie 5 in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 3.2. Overzicht van waargenomen vogelsoorten met een mogelijk jaarrond beschermd nest in de omgeving van het plangebied (met een straal van 1km) die in het NDFF door derden zijn ingevoerd (NDFF, 2018-2023).

Soort	Categorie	Rode-lijst
Blauwe reiger	5	
Boomkruiper	5	
Bosuil	5	
Ekster	5	
Grote bonte specht	5	
IJsvogel	5	

Koolmees	5	
Pimpelmees	5	
Spreeuw	5	
Zeearend	5	Gevoelig
Zwarte kraai	5	
Zwarte roodstaart	5	

Tijdens het terreinbezoek zijn enkele categorie 5-soorten waargenomen (ekster, koolmees, pimpelmees, spreeuw, zwarte roodstaart en zwarte kraai). Nesten van categorie 5-vogelsoorten zijn alleen jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Dit laatste is voor de deelgebieden niet van toepassing. Er zijn geen categorie 5-soorten te verwachten die zeldzaam zijn in de omgeving of onvoldoende nestgelegenheid hebben in de omgeving. Derhalve zijn er geen zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden die jaarronde bescherming rechtvaardigen. De categorie 5-soorten vallen daarmee onder de bescherming van algemene broedvogels.

Algemene broedvogels en vogels van de rode lijst

Tijdens de terreinbezoeken zijn enkele algemene broedvogels waargenomen (onder andere merel, houtduif, witte kwikstaart). De bosschages in deelgebieden Viaanse Molen, RWZI en Oudorp bieden hierbij geschikte nestgelegenheid. Zo zijn er ook nesten waargenomen van houtduif, zwarte kraai en ekster. Daarbij kan mogelijk op de platte daken op de bedrijventerreinen gebroed worden door scholekster en/of zilver- en kleine mantelmeeuwen. Nesten van enkele soorten behorende tot de Rode Lijst (tabel 3) komen mogelijk voor binnen de deelgebieden. Met name de soorten visdief, torenvalk, ransuil, gele kwikstaart, graspieper, boerenwaluw en veldleeuwerik kunnen mogelijk tot broeden komen binnen de deelgebieden. Met name deelgebied RWZI biedt geschikt broedbiotoop voor deze soorten (open grasland, hoge bomenrijen en bosschages). Met name de groenere deelgebieden (Viaanse Molen en RWZI) bieden ideale broedbiotopen voor algemene broedvogels.

Tabel 3.3. Vogelsoorten van de rode-lijst waargenomen (zonder jaarrond beschermd nest) binnen een straal van 1km in en nabij Alkmaar Bron: NDFF, 2022.

Soort Nederlands	Broedbiotoop
Blauwe kiekendief	In hoge heide, in droog rietland, tussen lage wilgen, in graanvelden.
Watersnip	Riet en hoge grassen.
Wintertaling	Riet en hoge grassen.
Slobeend	Riet en hoge grassen.
Smient	Riet en hoge grassen.
Tureluur	Weilanden en graslanden.
Goudplevier	Hellingen met gras.
Grutto	Weilanden en graslanden.
Visdief	Grond van rustige terreinen, soms daken.
Middelste zaagbek	Kustzone.
Nachtegaal	Struwelen, hoge ruigtevegetatie en houtwallen.
Koekoek	Parasiteert op kleinere broedvogels.
Huiswaluw	Gevels, openstaande schuren en leegstaande gebouwen.
Ringmus	Natuurlijke holtes, in schuren, onder dakpannen en in nestkasten

Patrijs	Dichte vegetatie, akkers en weilanden.
Kramsvogel	Hogere bomen met name populier.
Torenvalk	Boerderijen, nestkasten en bomen.
Gele kwikstaart	Grasland, bermen en oevers.
Keep	Gemengde bossen en naaldbos.
Graspieper	Grasland, bermen en oevers.
Boerenzwaluw	Openstaande bebouwing, gevels en boerderijen.
Zwarte mees	Boomholten
Kneu	Dichte struiken en half- open landschap.
Tapuit	Konijnen holten.
Oeverloper	Struwelen en dichtbegroeide oevers.
Roerdomp	Rietlanden.
Wilde zwaan	Rietlanden, enkele broedlocaties bekend in Drenthe.
Boomvalk	Oude nesten van kraai en ekster.
Brilduiker	Boomholten.
Zomertaling	Drassige en moerasachtige terreinen.
Wulp	Weidegebieden.
Dwergmeeuw	Nabij waterpartijen en op drijvende vegetatie.
Grote mantelmeeuw	Daken en kuststreken.
Veldleeuwerik	Grasland, bermen en oevers.
Grauwe vliegenvanger	Boomholten.
Grote lijster	Hoge bomen.
Spotvogel	Rietlanden, moerassen en drassige terreinen.

Alle in gebruik zijnde nesten van vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Wnb (artikel 3.1). Indien nesten aanwezig zijn mogen deze tijdens de broedperiode (en wanneer deze in gebruik zijn) niet verwijderd of verstoord worden. Met de meeste broedvogels kan echter in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door eventuele werkzaamheden niet uit te voeren in het broedseizoen (circa maart tot en met juli²) indien concrete broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze zijn geen belemmeringen vanuit de Wnb aan de orde.

3.3.2 Zoogdieren – vleermuizen

In onderstaande tabel zijn waarnemingen van vleermuizen in de directe omgeving van de deelgebieden weergegeven. Alle soorten vleermuizen zijn beschermd onder de Habitatrichtlijn (artikel 3.5). Binnen de deelgebieden zijn geen lijnvormige elementen aanwezig waardoor essentiële vliegroutes niet aanwezig zijn.

Tabel 3.4. Overzicht van waargenomen vleermuizen in de omgeving van het plangebied (met een straal van 1 km) (NDFF, 2018-2023).

Soortgroep	Soort	Rode-Lijst	Biotoop	Bescherming Wnb
------------	-------	------------	---------	-----------------

² Voor het broedseizoen wordt in het kader van de wet geen standaardperiode gehanteerd. Het broedseizoen is afhankelijk van klimatologische omstandigheden; dit houdt in dat het seizoen eerder dan wel later van start kan gaan en eerder dan wel later kan eindigen. Van belang is of er broedgevallen aanwezig zijn.

Vleermuizen	Gewone dwergvleermuis		Gebouw bewonend	Artikel 3.5
	Ruige dwergvleermuis		Gebouw bewonend	Artikel 3.5
	Laatvlieger	X	Gebouw bewonend	Artikel 3.5
	Meervleermuis		Gebouw bewonend	Artikel 3.5
	Rosse vleermuis		Boom bewonend	Artikel 3.5

Voor vleermuizen zijn drie functies van het leefgebied te onderscheiden: verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebied. Foerageergebieden en vliegroutes zijn alleen beschermd als deze van essentieel belang zijn voor het functioneren van de verblijfplaats, zogenaamde essentiële foerageergebieden en essentiële vliegroutes. Deze drie onderdelen (verblijfplaatsen, essentiële vliegroutes en essentieel foerageergebied) zijn hieronder nader beschouwd.

In het verleden zijn enkele ontheffingen verleend voor ontwikkelingen binnen de deelgebieden. Hier zijn onder andere laatvliegers, een kraamverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis en essentieel leefgebied aangetroffen.

Verblijfplaatsen

Vleermuizen kunnen hun verblijfplaats in gebouwen of bomen (of beide) hebben. Gebouwbewonende vleermuizen verblijven met name in spouwmuren, onder dak betimmering, achter boeiborden of op zolders. Boombewonende vleermuizen verblijven in gaten, hollen of scheuren van voornamelijk grote bomen (BIJ12, 2017).

De meeste bebouwing binnen de deelgebieden wordt gesloopt ten behoeve van het voornemen. De meerderheid van de bebouwing bestaat uit gevels met kieren en intreedholten voor vleermuizen. In de spouwmuren kunnen verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen aanwezig zijn. Verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen kunnen op voorhand niet worden uitgesloten. Er is nader onderzoek noodzakelijk wanneer mogelijke verblijfplaatsen verloren gaan.

Ook zijn meerdere holten in bomen waargenomen in deelgebieden Viaanse Molen, RWZI en Oudorp. Om deze reden kunnen effecten van het voornemen op verblijfplaatsen van boombewonende soorten (onder andere rosse vleermuis) niet worden uitgesloten en is nader onderzoek noodzakelijk wanneer deze worden aangetast.

De (mogelijke) verblijfplaatsen van gebouw- en boombewonende vleermuizen gaan verloren ten gevolge van de ontwikkeling van Alkmaars Kanaal. Nader onderzoek dient te worden uitgevoerd wanneer dergelijke (mogelijke) verblijfplaatsen worden aangetast.

Essentiële vliegroutes en foerageergebieden

Vliegroutes van vleermuizen betreffen (vaak) lijnvormige elementen in het landschap die als verbinding tussen verblijfplaatsen en foerageergebied fungeren.

De bomenrijen en watergangen in deelgebieden Viaanse Molen, RWZI en Oudorp kunnen onderdeel zijn van essentieel leefgebied van vleermuizen. Bij het omvormen van de deelgebieden kunnen mogelijk effecten optreden op dergelijke essentieel leefgebied. Dit betreft het permanent verdwijnen van foerageergebied of vliegroutes, verstoring van deze functie door verlichting in de

gebruiksfase of tijdens de werkzaamheden in de bouwfase. Er dient dan ook onderzocht te worden of de groenstroken in deelgebieden Viaanse Molen, RWZI en Oudorp uitmaken van een essentiële vliegroute.

Vervolgstappen

*Indien sprake is van werkzaamheden die verblijfplaatsen en essentiële vliegroutes van vleermuizen beïnvloeden, dient te worden bepaald of eventuele verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming overtreden worden. **Hiervoor is inzicht noodzakelijk in het daadwerkelijke gebruik van het plangebied door vleermuizen. Dit dient onderzocht te worden middels de Vleermuisprotocol 2021, van de Netwerk Groene Bureaus.** De watergangen en bomenrijen dienen te worden gemonitord door middel van twee bezoeken, waarvan minstens één in de kraamtijd (half mei tot half juli) en de ander tussen half april en 1 september. De bezoeken hebben een tussenperiode van minstens 4, maar liefst 8 weken. De bezoeken zijn in de regel avondbezoeken, maar kunnen (rekening houdend met omstandigheden en soorten) soms ook een 's ochtends worden uitgevoerd.*

Daarnaast dient bij het kappen van bomen met holten, onderzoek te worden uitgevoerd naar het voorkomen van verblijfplaats. Dit wordt onderzocht middels avond/ nacht en ochtendbezoeken verspreid over maar liefst 5 dagen. Voor het aantasten van essentiële foerageergebieden dienen twee bezoeken te worden uitgevoerd waarvan 1 plaatsvindt tussen 1 augustus en 1 oktober.

De bezoeken dienen te worden uitgevoerd bij minimaal een temperatuur van 8 graden Celsius, windkracht minder dan 5 Bft en maximale neerslag motregen. Bij de bezoeken, uitgevoerd door ter zake kundige ecologen met opnameapparatuur, zijn de waargenomen vleermuizen, indien significant voor de opdracht, en hun gedrag geregistreerd.

De bezoeken dienen met name te worden uitgevoerd voor het aantasten van het RWZI-terrein en de bomenrijen in de Viaanse Molen en Oudorp.

3.3.3 Zoogdieren – overige zoogdieren

In onderstaande tabel zijn waarnemingen van overige soorten zoogdieren in de directe omgeving van het plangebied weergegeven. In een straal van 1 kilometer rond de deelgebieden zijn landgebonden zoogdieren waargenomen die beschermd zijn onder de Wnb binnen de provincie Noord-Holland.

Tabel 3.5. Overzicht van waargenomen zoogdieren in de omgeving van het plangebied (met een straal van 1 km)(NDFF, 2018-2023).

Soortgroep	Soort	Rode-Lijst	Biotoop	Bescherming Wnb
Land- zoogdieren	Steenmarter		Parklandschap	Artikel 3.10
	Boommarter	X	Bos- en parklandschap	Artikel 3.10
	Bunzing	X	Akkerland, bosgebieden en woonwijken	Artikel 3.10

	Haas	X	Weides en open parklandschappen	Artikel 3.10 (vrijgesteld)
	Konijn	X	Terreinen met voldoende dekking.	Artikel 3.10 (vrijgesteld)

Bovengenoemde soorten zoogdieren zijn met name gebonden aan gebieden met groenstructuren. Op basis van het terreinbezoek zijn deelgebieden Viaanse Molen en RWZI geschikt als biotoop voor onder andere steenmarter, bunzing, haas en konijn. Er dient dan ook nader onderzoek uitgevoerd te worden naar het voorkomen van boommarter, steenmarter en bunzing wanneer groenstroken en tuincomplexen in de ontwikkelvelden verloren gaan.

Nader onderzoek

Indien sprake is van werkzaamheden die leefgebied en vaste verblijfplaatsen van marterachtigen beïnvloedt, dient te worden bepaald of eventuele verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming overtreden worden. Er zijn twee opties mogelijk voor het omgaan met verblijfplaatsen van kleine marterachtigen.

Optie 1

Dit dient onderzocht te worden middels de Handreiking kleine marters, 2017 van Noord-Holland, omdat er geen onderzoeksprotocol aanwezig is voor grote marterachtigen. Dit betekent dat een combinatie van methodes met cameravallen en spoorbuizen dient te worden toegepast om marters waar te kunnen nemen. Deze dienen voor 4 weken te worden toegepast in de meest actieve periode (mei t/m augustus) van de kleine marterachtige. De optimale periode volgens de handreiking voor het onderzoek is van maart tot en met augustus in een periode van zes weken.

Optie 2

Er wordt uitgegaan van worst case, dit betekend dat er bij de uitwerking vanuit wordt gegaan dat (verblijfplaatsen van) kleine marterachtigen aanwezig zijn en behouden of hersteld moeten worden. Er wordt een ontheffing aangevraagd zonder het uitvoeren van naderonderzoek.

Daarnaast kunnen bomenrijen met genoeg ondergroei dienen als eventuele migratieroute voor zoogdieren. Door de voorgenomen werkzaamheden kunnen negatieve effecten op de migratierouten van (vrijgestelde) zoogdieren optreden. Het gaat daarbij met name om ruimtebeslag en verstoring, afhankelijk van het voornemen per deelgebied. Met name het omvormen van deelgebieden Viaanse Molen en RWZI zal zorgen voor een afname van leefgebied voor bovengenoemde zoogdieren.

3.3.4 Amfibieën

In onderstaande tabel zijn waarnemingen van amfibieën in de directe omgeving van de deelgebieden weergegeven.

Tabel 3.6. Overzicht van waargenomen amfibieën in de omgeving van het plangebied (met een straal van 1 km) (NDFF, 2018-2023).

Soortgroep	Soort	Rode-Lijst	Biotoop	Bescherming Wnb	Vrijgesteld
Amfibieën	Rugstreeppad	X	Duinen, het rivierengebied en delen van de polders in Noord-Holland. Bevolkt ook vaak werkterreinen.	Artikel 3.5	
	Bruine kikker		Boschages, struwelen en sloten.	Artikel 3.10	X
	Bastaard kikker		Boschages, struwelen en sloten.	Artikel 3.10	X
	Gewone pad		Rurale gebieden, tuinen en parken.	Artikel 3.10	X

Met name RWZI en het volkstuincomplex binnen Viaanse Molen zijn geschikt voor de rugstreeppad. Op deze terreinen is voldoende beschutting aanwezig voor deze soort. Daarnaast zijn er mogelijk poelen die gebruikt worden als voortplantingsbiotoop. Binnen deelgebied Overdie zijn ook geschikte biotopen aanwezig voor de rugstreeppad. Het betreft braakliggende terreinen met zandhopen. Daarbij zijn meerdere waarnemingen van de rugstreeppad bekend op 400 meter van deze terreinen. Hierdoor is het mogelijk dat deze individuen in de winter het plangebied in trekken om daar te overwinteren. De leefgebieden worden mogelijk aangetast ten gevolge van het voornemen. Er dient dan ook nader onderzoek te worden uitgevoerd naar het gebruik van bovengenoemde gebieden door de rugstreeppad.

Nader onderzoek

Indien sprake is van werkzaamheden die leefgebied en vaste verblijfplaatsen van rugstreeppad beïnvloeden, dient te worden bepaald of eventuele verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming overtreden worden. Hiervoor is inzicht noodzakelijk in het daadwerkelijke gebruik van het plangebied door de rugstreeppad. Dit dient onderzocht te worden conform de richtlijnen uit het Kennisdocument rugstreeppad 2017.

De beste methode om de aanwezigheid van rugstreeppadden te inventariseren is luisteren naar kooractiviteiten en het scheppen van larven in de voortplantingsperiode, het neerleggen van platen/maten die viermaal gecontroleerd worden of er exemplaren onder schuilen plangebieden het zoeken naar actieve dieren op vochtige warme avonden.

Rugstreeppadden kennen een lange periode waarin voortplanting plaats kan vinden. Voor het inventariseren van voortplantingswateren van rugstreeppadden is het luisteren naar kooractiviteiten het meest gebruikelijk. De meeste kooractiviteiten vinden op “goede” (warme en windstille) avonden in de tweede helft van april en in mei plaats. Er moet op minimaal twee avonden in deze periode geluisterd worden naar kooractiviteit. Daarnaast dient er in de maanden juni en juli te worden geschept naar de aanwezigheid van larve van rugstreeppadden. Aangezien de werkzaamheden plaatsvinden in geschikt winterhabitat, wordt geadviseerd om platen te leggen op de locaties weergegeven in figuur 2.3 (roze vlakken).

Potentieel leefgebied mag in de regel van de Wet natuurbescherming niet zonder inzicht in het gebruik aangetast worden.

De rugstreeppad staat op de Rode Lijst. Er zijn geen waarnemingen van overige amfibieën die op de Rode Lijst vermeld staan. Op basis van het terreinbezoek worden amfibieën van de Rode Lijst niet verwacht door het ontbreken van geschikt biotoop. De bruine kikker, bastaard kikker en gewone pad (vrijgesteld) kunnen voorkomen in alle deelgebieden. Bij het verwijderen van groenstroken en bermen kunnen mogelijk effecten op deze soorten optreden. Deze soorten vallen wel onder de zorgplicht waardoor rekening gehouden dient te worden met het welzijn van aanwezige (vrijgestelde) amfibieën.

3.3.5 Reptielen

Er zijn geen waarnemingen van Europese- en nationale beschermde soorten bekend in een straal van 1 km rond de deelgebieden. Daarnaast worden ook geen reptielen verwacht in de omgeving. Het voornemen leidt niet tot negatieve effecten op (leefgebied van) reptielen.

3.3.6 Vissen

In onderstaande tabel is aangegeven dat er geen waarnemingen zijn van beschermde vissen in de directe omgeving van de deelgebieden.

Tabel 3.7. Overzicht van waargenomen vissen in de omgeving van het plangebied (met een straal van 1 km) (NDFF, 2018-2023).

Soortgroep	Soort	Rode-Lijst	Biotoop	Bescherming Wnb	Vrijgesteld
Vissen	Kroeskarper	X	Poelen en overstromingsvlakten	-	
	Rivierdonderpad	X	Oevers van groot stilstaand water	-	

Op basis van het terreinbezoek worden Europees en nationaal beschermde, Rode Lijst en vrijgestelde vissen niet verwacht door het ontbreken van geschikt biotoop binnen het de deelgebieden. De omliggende watergangen worden zover bekend niet aangetast ten gevolge van de voornemens.

3.3.7 Insecten

In onderstaande tabel zijn waarnemingen van beschermde en/of Rode Lijst insectensoorten in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 3.8. Overzicht van waargenomen insecten in de omgeving van het plangebied (met een straal van 1 km) (NDFF, 2018-2023).

Soortgroep	Soort	Rode-Lijst	Biotoop	Bescherming	Vrijgesteld
Insecten - Dagvlinders	Grote vos	X	Voedselarme zandgronden.	Artikel 3.10	
	Kleine parelmoervlinder	X	Open pioniervegetatie en schrale droge warme graslanden met kale grond.		X
	Bruin blauwtje	X	Droge, zandige, open, kruidenrijke en schrale graslanden en kalkgraslanden.		X
	Gele luzernevlinder	X	Allerlei open terreinen zoals bloemrijke graslanden, bermen, braakliggend terrein, of luzerne- en klaverakkers.		X
	Blauwzwarte houtbij	X	Tuinen, parken en oude fruitboomgaarden, bosranden in bloemrijke (stedelijke) omgeving.		X

Soortgroep	Soort	Rode-Lijst	Biotoop	Bescherming	Vrijgesteld
	Roodsprietwespbij	X	Uiterwaarden, (spoor)dijken, ruigten en heidevelden		X
	Grote koekoekshommel	X	open tot half open landschapstypen. In het stedelijk gebied vooral in parken, maar minder frequent in tuinen.		X

De grote vos valt onder Artikel 3.10 van de Wnb. De grote vos kan worden uitgesloten doordat er geen geschikt biotoop aanwezig is binnen de deelgebieden. De grote vos is vooral te vinden op warme, zonnige, open maar beschutte plaatsen. Ook moeten er geschikte plaatsen zijn om te overwinteren, zoals holle bomen of stapels hout. Met name vochtige, open bossen, bosranden, boomgaarden en andere plekken met grote vrijstaande bomen vormen geschikte biotopen. Vooral iep, maar ook zoete kers en sommige wilgensoorten dienen als waardplant voor de grote vos (De vlinderstichting, 2021). Binnen de deelgebieden is geen geschikt habitat aanwezig voor de grote vos. Effecten op deze soort kunnen dan ook worden uitgesloten.

Bovengenoemde Rode Lijst-soorten en overige soorten kunnen voorkomen in deelgebieden Viaanse Molen en RWZI. Zo zijn bovengenoemde insectensoorten (in)direct gebonden aan bloeiende vegetatie die aanwezig is in deze deelgebieden. Door de ontwikkeling van Alkmaars Kanaal gaat deze kruidenrijke vegetatie mogelijk verloren waardoor vlindersoorten hun leefgebied verliezen. Bij realisatie wordt dan ook geadviseerd om kruidenrijke bermen en groenstroken aan te brengen.

3.3.8 Kreeftachtigen en weekdieren

Er zijn geen waarnemingen gedaan van beschermde kreeftachtige en weekdieren nabij de gemeente Alkmaar. Het parklandschap gelegen bij molen de Viaan voldoet aan de biotoopeisen van de platte schijfhoren. De soort komt voor in voornamelijk stilstaande of zeer zwak stromende, zoete wateren. Daarnaast blijkt uit de Verspreidingsatlas dat de platte schijfhoren voorkomt in de polders nabij Alkmaar (Anemoon, 2022). Er worden echter geen werkzaamheden op deze locatie (en aanliggende watergangen) uitgevoerd, waardoor effecten op platte schijfhoorn kan worden uitgesloten.

Op basis van het terreinbezoek worden verdere Europees en nationaal beschermde/en of Rode Lijst en vrijgestelde kreeftachtigen en weekdieren niet verwacht door het ontbreken van geschikt biotoop.

3.3.9 Zaadplanten, varens en bladmosen

In onderstaande tabel zijn waarnemingen van beschermde en Rode Lijst zaadplanten, varens en bladmosen in de directe omgeving van de deelgebieden weergegeven.

Tabel 3.9. Overzicht van waargenomen zaadplanten, varens en bladmossen in de omgeving van het plangebied (met een straal van 1 km) (NDFF, 2018-2023).

Soortgroep	Soort	Rode-Lijst	Biotoop	Bescherming Wnb
Vaatplanten	Knolspirea	X	kalkgraslanden, op heiden op basische rotsbodem, in bermen en in boszomen	Artikel 3.10
	Akkerdoornzaad	X	Begraasde zeedijken en rivierdijken, waterkanten (grindafzettingen langs rivieroeveren), puinhellingen en akkers (graanakkers)	Artikel 3.10
	Wilde weit	X	Akkers (wintergraanakkers), rotsachtige plaatsen, grasland (kalkgrasland), bermen, op puinkegels aan de voet van kalkhellingen en heggen.	Artikel 3.10
	Groenknolorchis	X	Zee duinen (duinvalleien), afgravingen (kalk-, zand- en grindgroeven), moerassen (trilvenen, kalkmoerassen, veenmosrietland en aan de rand van rietland), heide (op veenmoskussens in heidemoeras), opgespoten grond (zand).	Artikel 3.5
	Kluwenklokje	X	Bermen, grasland (kalkgrasland), iets ruderaal plaatsen, rivierdijken, zandige ruggen in uiterwaarden, bosranden, struwelen en soms in lichte bossen.	Artikel 3.10
	Kartuizenanjer	X	Grasland (schraal grasland en kalkgrasland), bermen en rotsachtige plaatsen.	Artikel 3.10

Tabel 3.10. Planten van de Rode Lijst in de omgeving van Alkmaar.

Planten
Korenbloem
Gegroefde veldsla
Oosterse morgenster
Knolspirea
Franse silene
Bolderik
Sikkelklaver
Blauwe bremraap
Kleine ratelaar
Beemdkroon
Grote graslelie
Zacht vetkruid
Ruige rupsklaver
Kamgras
Zomerklokje
Wilde kievitsbloem
Krabbenscheer
Gulden sleutelbloem

Heemst
Knolsteenbreek
Gevlekte orchis
Zwartmoeskervel
Duinaveruit
Gewone agrimonie
Amandelwolfsmelk
Selderij
Schijnkraagroos
Gestreepte klaver
Gele kornoelje
Voorjaarsganzerik
Kalkraket
Waterdrieblad
Echt lepelblad
Jeneverbes
Kruisbladwalstro
Stijve ogentroost
Welriekende agrimonie
Echte guldenroede
Moeraswolfsmelk
Steenanjer
Rapunzelklokje
Brede orchis
Moeraswespenorchis
Gipskruid
Platte bie
Vleeskleurige orchis
Veenreukgras
Muurganzenvoet
Bosaardbei
Bevertjes

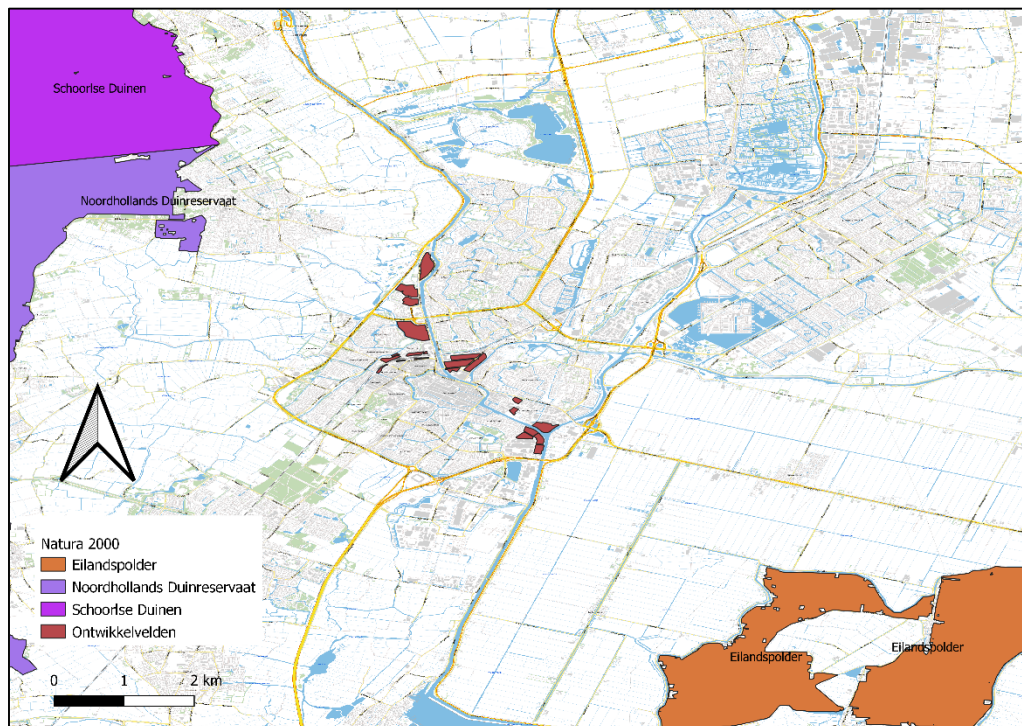
Er zijn waarnemingen gedaan van Europees en nationaal beschermde vaatplanten of planten van de Rode Lijst nabij de deelgebieden. Het merendeel van de deelgebieden voldoen door de afwezigheid van geschikte groeiplaatsen niet aan de biotoopeisen van bovengenoemde soorten. Daarnaast zijn er geen oude muren aanwezig in de deelgebieden die voldoen aan de biotoopeisen van de schubvaren. Echter kunnen deelgebieden Viaanse Molen en RWZI wel groeiplaatsen bieden voor beschermde flora of flora van de Rode Lijst. Groeiplaatsen gaan mogelijk verloren door het omvormen van deze terreinen tot woon-werkgebied.

Het spoorwegennetwerk binnen het stationsgebied biedt mogelijke groeiplaatsen voor knolspirea. Daarnaast is er een bekende groeiplaats van deze soort langs de kade van het kanaal. Deze worden echter niet aangetast ten behoeve van het voornemen, waardoor er geen effecten plaatsvinden.

Effecten op beschermde planten kunnen dan ook worden uitgesloten. Echter kunnen er wel effecten optreden op plantensoorten behorende tot de Rode Lijst doordat groenstroken en kruidenrijke bermen mogelijk worden verwijderd.

3.4 Natura 2000

De deelgebieden liggen niet in een Natura 2000-gebied. De dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden zijn “Noord-Hollands duinreservaat” en “Schoorlse duinen”. Beide gebieden liggen tussen de 3 en 4 kilometer afstand ten westen van de deelgebieden (zie figuur 3.2). Beide gebieden zijn beschermd op basis van de Habitat- en vogelrichtlijn. Binnen een straal van 15 km liggen nog vier andere Natura 2000-gebieden.

Figuur 3.2. Ligging Natura 2000-gebieden in de omgeving van het plangebied (rode lijn). Bron: AERIUS-calculator, versie 2022.

De Natura 2000-gebieden liggen gezien de afstand en het gebruik van het tussenliggende gebied buiten het invloedsgebied van storingsfactoren, zoals verdroging of geluid- en lichtverstoring (zowel in de aanleg- als gebruiksfase), met uitzondering van effecten door toename van recreatiedruk door de nieuwe bewoners en door verzuring en vermessing (stikstofdepositie).

De nieuwe woningen liggen weliswaar op de grens - binnen het bereik van mensen die een langere wandeling willen maken vanuit hun woning. Daarvoor wordt de grens op circa 5 km aangehouden

gebaseerd op de Nationale Wandelmonitor 2021. Wandelingen worden in deze monitor - waar mogelijk - onderverdeeld in:

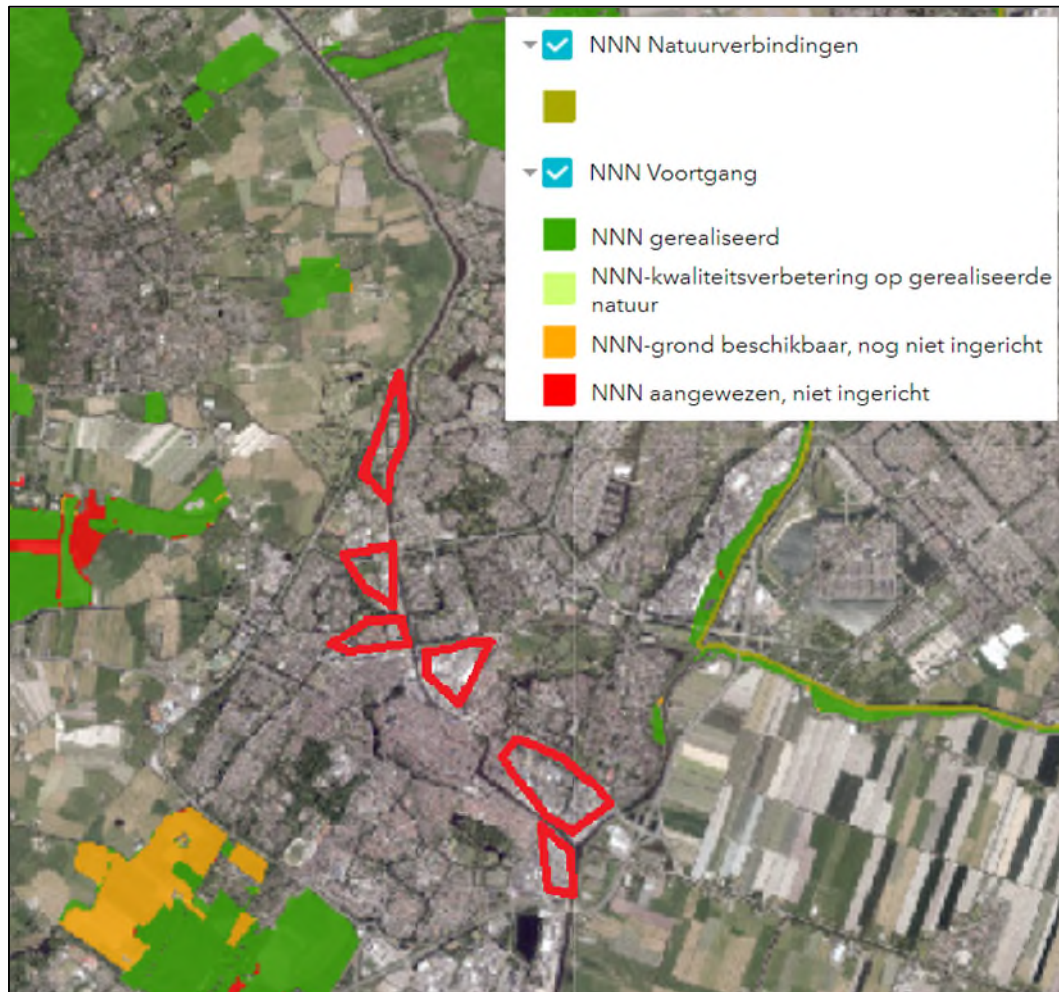
- Ommetjes (tot maximaal 1 uur) – een wandeling van circa 20 minuten tot ongeveer een uur. Voor de ommetjes liggen de Natura 2000-gebieden te ver weg.
- Wandelingen (5-10 km) – een wandeling van ongeveer 1 uur tot 2,5 uur. Voor deze wandelingen liggen de Natura 2000-gebieden op de grens van de bereikbaarheid.
- Dagwandeling (>10 km) – een wandeling van 2,5 uur of meer. Voor deze wandelingen zijn de Natura 2000-gebieden goed te bereiken. Deze wandelingen worden door een beperkter aantal mensen gemaakt (30% van de Nederlanders, gemiddeld 26 wandelingen per jaar). Echter, deze wandelaars zijn bereid verder te reizen en zullen niet altijd de meest nabijgelegen gebieden bezoeken. Voor wandelingen van 10 kilometer of meer is bijna een kwart (23%) bereid om meer dan 50 kilometer te reizen.

De toename in recreatie kan negatieve gevolgen met zich meebrengen. Zo kan het zijn dat er meer geluids- en lichtverstoring plaats kan vinden ten gevolge van toenemende wandelaars en verkeer. Recreatie kan ook directe gevolgen met zich meebrengen, zoals vertrapping, honden en overige aantasting. Hierdoor kunnen instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden in het geding komen.

Effecten als gevolg van vermesting en verzuring door stikstofdepositie zijn tijdens de realisatie- en gebruiksfase niet op voorhand uit te sluiten. De ontwikkeling leidt tot een toename van verkeer, wat leidt tot toename van stikstofemissies. Ook de realisatiefase zorgt door de inzet van machines en aanvoer van materialen en personeel voor stikstofemissies. Er dient een Aerius-berekening te worden uitgevoerd om te bepalen of deze emissies leiden tot toename van stikstofdepositie. Voor stikstofdepositie is een separaat onderzoek uitgevoerd en als bijlage bij het MER opgenomen.

3.5 NNN

In de deelgebieden is geen NNN-gebied aanwezig. Het dichtstbijzijnde NNN-gebied bevindt zich op circa 1,1 kilometer ten westen van deelgebied RWZI (figuur 3.3). Gezien de afstand tot NNN-gebieden en de aanwezigheid van wegen en bebouwing tussen het plangebied en de NNN-gebieden, worden geen directe effecten op NNN verwacht. Er wordt echter wel een toename in recreatiedruk verwacht binnen de NNN-gebieden. De toename van recreatie wordt onderzocht en meegenomen in een separaat onderzoek (Antea Group, 2023).

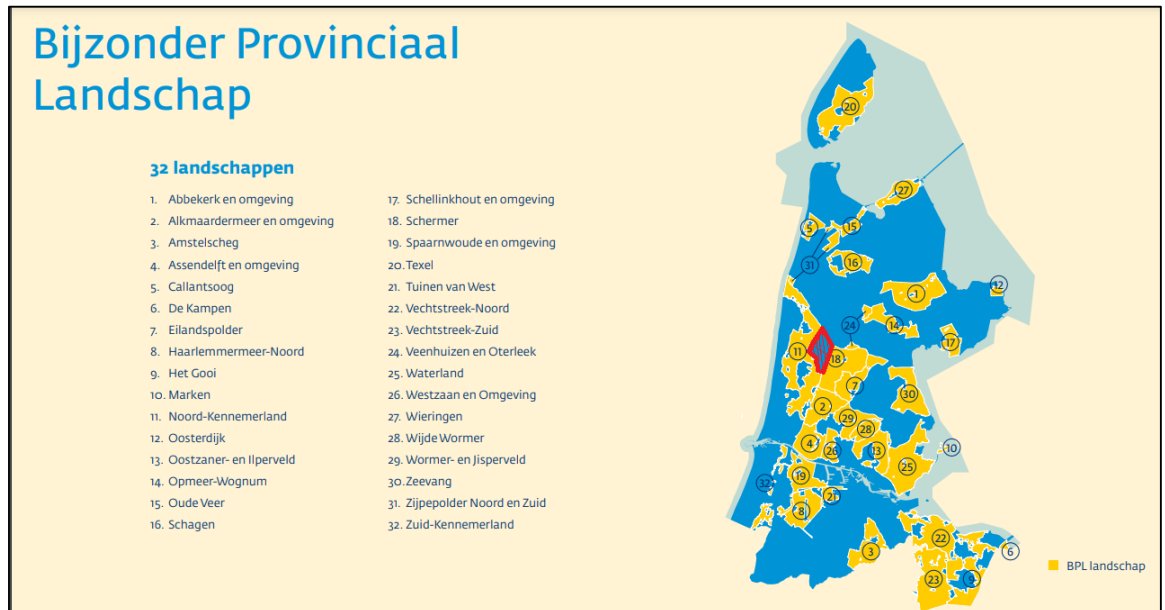

Figuur 3.3. Ligging van het plangebied ten opzichte van het NNN. Bron: Interactieve atlassen provincie Noord-Holland: Natuur Netwerk Nederland.

3.6 Overig provinciaal beleid Noord-Holland

Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL)

De deelgebieden liggen niet in het Bijzonder Provinciaal Landschap. Het Bijzonder Provinciaal Landschap Noord- Kennemerland en Schermer liggen op ongeveer 1 km ten westen en oosten van de deelgebieden (figuur 3.4). De betreffende gebieden Noord-Kennemerland en Schermer. De ontwikkeling heeft geen directe effecten op omliggend BPL. Er wordt echter wel een toename in recreatie verwacht in deze gebieden, zoals bij het Alkmaardermeer en Eilandspolder. Deze gebieden worden meegenomen in het onderzoek naar recreatie.

Figuur 3.4. Ligging plangebied (rood omkaderd) ten opzichte van Bijzonder Provinciaal Landschap (gele kaders). Bron: (Provincie Noord-Holland, 2023)

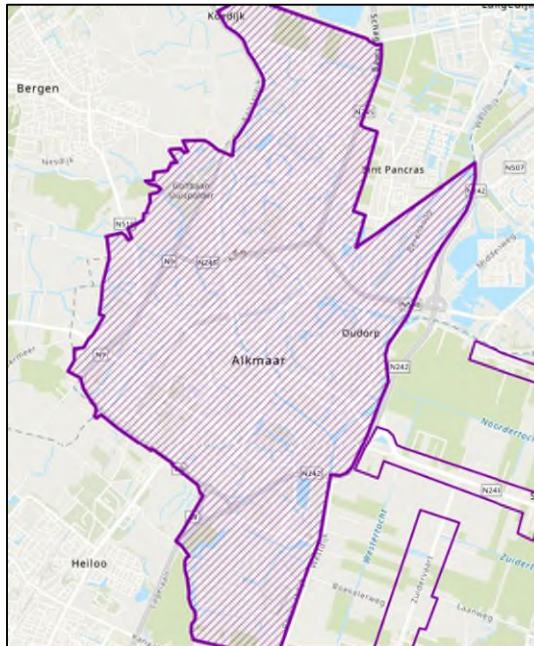
3.7 Beschermde houtopstanden Wnb

De zes deelgebieden bevinden zich binnen de bebouwde kom van Alkmaar, zie figuur 3.5. De Wnb is enkel van toepassing op houtopstanden die buiten de bebouwde kom liggen. Beschermde houtopstanden Wnb zijn daarom niet relevant voor deze ontwikkeling. Gemeentelijk beleid omtrent de kap van bomen en/of bosschages kan echter wel van toepassing zijn (zie ook bijlage 1).

Voor het kappen van bomen binnen de gemeente Alkmaar kan een omgevingsvergunning noodzakelijk zijn. Een omgevingsvergunning dient aangevraagd te worden wanneer:

- de boom of houtopstand een monumentale- of waardevolle boom is, zoals omschreven de Verordening Fysieke Leefomgeving;
- de boom of houtopstand geen particulier eigendom is, waarbij de boom een grotere dwarsdoorsnede heeft dan 20 centimeter. Dit wordt gemeten op 1 meter 30 boven het maaiveld. Heeft de boom meerdere stammen, dan geldt de dwarsdoorsnede van de dikste stam;
- de boom of houtopstand particulier eigendom is en op een perceel staat dat groter is dan 200 m² en de boom een grotere dwarsdoorsnede heeft dan 20 centimeter. Dit wordt gemeten op 1 meter 30 boven het maaiveld. Heeft de boom meerdere stammen, dan geldt de dwarsdoorsnede van de dikste stam.

Bij het kappen van bomen dient een boominventarisatie te worden uitgevoerd. Uit dergelijke inventarisatie wordt geadviseerd voor welke bomen de kap vergunningsplichtig is. Daarbij kan het noodzakelijk zijn om in sommige gevallen een Boom Effect Analyse uit te voeren. Dit geldt met name als werkzaamheden plaatsvinden in de directe omgeving van bomen, maar het niet het voornemen is deze te kappen. Op deze bomen kunnen indirect toch effecten optreden waardoor deze mogelijk alsnog verloren gaan.

Figuur 3.5. Ligging van Alkmaar ten opzichte van de begrenzing van de bebouwde kom Wnb (of Boswet).
 Bron: Komgrenzen Noord-Holland, (Nationaalgeoregister, 2023)

3.8 Kansen voor natuurwaarden in het plangebied

Het behouden van de aanwezige natuurwaarden of het vergroten, verbeteren en verbinden ervan, kan op diverse punten een meerwaarde creëren voor de ontwikkeling van Alkmaars Kanaal. Door nieuwe natuurwaarden in de ontwikkeling te integreren wordt een aantrekkelijke en gezonde leefomgeving gecreëerd. Tevens levert het integrale kansen op ten aanzien van verschillende duurzaamheids- en klimaatdoelen zoals waterretentie, hittestress beperking, luchtzuivering etc.

In de huidige situatie is het merendeel van de deelgebieden grotendeels of volledig versteend met bestrating en bebouwing waardoor de biodiversiteitswaarde laag is (zie tabel 3.11). Alleen Viaanse Molen en RWZI zijn van "groenere" aard. Minimaal 40% groen en water is het uitgangspunt voor Alkmaars Kanaal. Niet alle deelgebieden voldoen hieraan. Dit uitgangspunt biedt kansen voor een bijdrage aan de Alkmaarse biodiversiteit. Met de juiste inrichting en ontwerpen kan er voor gezorgd worden dat binnen het plangebied biotoop wordt gerealiseerd voor flora en fauna.

Tabel 3.11 Inschatting van het huidige percentage groen voor openbaar gebied en particulier terrein

Deelgebied	Openbaar gebied	Particulier terrein
Viaanse Molen	Ca. 55% groen (20% boom, 35% laag groen)	Ca. 60% groen (18% boom, 42% laag groen)
RWZI	Ca. 40% groen (22% boom, 18% laag groen)	Ca. 40% groen (15% boom, 25% laag groen)
Stationsgebied	Ca. 10% groen (5% boom, 5% laag groen)	Ca. 40% groen (13% boom, 27% laag groen)
Overstad	Ca. 10% groen (2% boom, 8% laag groen)	Ca. 5% groen (2,5% boom, 2,5% laag groen)
Oudorp	Ca. 35% groen (10% boom, 25% laag groen)	Ca. 40% groen (15% boom, 25% laag groen)
Overdie	Ca. 5% groen	Ca. 1% groen

De huidige natuurwaarden in de deelgebieden zijn onder te verdelen in diverse biotopen. Tabel 3.12 geeft de kansen voor bestaande natuurwaarden binnen het plangebied weer. De mogelijkheden voor het realiseren van nieuwe biotopen zijn weergegeven in tabel 3.13. Tabel 3.12 en tabel 3.13 vormen een aanknopingspunt voor het behoud en de ontwikkeling van de natuurwaarden bij Alkmaars Kanaal.

Tabel 3.12. Kansen voor bestaande natuurwaarden in het voorgenomen plan.

Aanwezige biotoop	Belangrijkste functies voor flora en fauna	Mogelijkheden voor vergroten, verbeteren en verbinden.
Hoge bebouwing met platte daken	Biedt broedplaatsen voor vogelsoorten als scholekster en slechtvalk (bruine daken). Daarnaast kunnen ook groene daken worden aangebracht waarop vegetatie kan groeien.	De bebouwing gaat in de meeste deelgebieden verloren. Er wordt echter wel nieuwbouw gerealiseerd. Hier kunnen nieuwe broedgelegenheden worden gerealiseerd d.m.v. het hangen van nestkasten en plaatsen van grind en sedumplaten op platte daken.
Groenstroken (bomenrijen, struwelen en bermen)	De huidige groenstroken in de deelgebieden vormen mogelijke migratierouten van soorten als vleermuizen, kleine marters, etc. Het is nog onduidelijk of deze verloren gaan.	De groenstroken kunnen essentieel onderdeel uitmaken van het leefgebied van verschillende soorten. Door het verbinden van huidige groenstroken met nieuwe groenstroken, kan het leefgebied van veel soorten vergroot worden. Hiermee kunnen leefgebieden verbonden worden. Denk daarbij aan het verbinden van parkjes en tuinen met behulp van struikrijke bermen en bomenrijen.
Bijenhotels	Bijenhotels vergroten de kans dat inheemse bijensoorten binnen het plangebied vestigen.	Binnen het plangebied is nog geen bijenhotel aanwezig. Het plaatsen van hotels en draagplanten zorgt voor een boost in insecten in de binnenstad. Dit heeft als indirecte gevolg dat daar weer meer voedselvoorziening wordt aangeboden aan insect-etende dieren.
Natuurvriendelijke verlichting	Natuurvriendelijke verlichting heeft een minder verstorend effect op bijvoorbeeld vleermuizen.	De huidige lantaarnpalen kunnen vervangen worden voor amberkleurige verlichting. Dit kan met name handig zijn bij groenstroken en watergangen, om deze gebruiksvriendelijker te maken voor vleermuizen en andere nacht actieve soorten.
Kruidenrijke bermen	Kruidenrijke bermen kunnen meer planten (waaronder rode-lijst) soorten huisvesten. Indirect zorgt dit weer voor een toename in insecten.	Enkele deelgebieden hebben grazige bermen langs de wegen. Deze kunnen door middel van beter maaibeheer en inzaai van inheemse kruidenzaadmix een hogere biodiversiteit huisvesten.

Tabel 3.13. Mogelijk nieuw te ontwikkelen natuurwaarden.

Kansen nieuwe biotopen	Belangrijkste functies voor flora en fauna	Hoe te realiseren
Gebouwen	Nestgelegenheid gebouw gebonden vogels (mussen, zwaluwsoorten), verblijfplaatsen voor vleermuizen, vegetatie aan/op gebouw.	Natuurinclusief bouwen zoals het hangen van nestkasten, inbouwkasten en verticaal tuinieren.

Kansen nieuwe biotopen	Belangrijkste functies voor flora en fauna	Hoe te realiseren
Aanleg (dak) tuinen	Schuil- en foerageerplek voor (tuin)vogels en grondgebonden fauna, insecten, vlinders.	Ontwerp door deskundig ecologisch hovenier. Denk hierbij aan het planten van groenblijvende, vruchtdragende en bloeiende planten.
Vijvers/ poelen aanleggen	Creëren van biotoop voor amfibieën, libellen, amfibieën.	Ontwerp door een ecologisch deskundige of hovenier. Deze kunnen mogelijk gerealiseerd worden in de openbare groenstroken.
Kruidenrijke/ vegetaties, b.v. plantsoenen/ tuinen	Schuil- en foerageerplek voor (tuin)vogels en grondgebonden fauna, insecten (zoals vlinders). Mogelijke groeiplaats voor flora van de Rode-Lijst.	Ontwerp door een deskundig ecologisch hovenier, gebruik van geschikte zaadmengsels.
Aanplant van inheemse bomen.	Inheemse bomen zorgen voor een hogere biodiversiteit vergeleken met uitheemse bomen. Hierbij dient rekening te worden met de bodemgeschiktheid en waterstand.	Ontwerp door ecologisch deskundige.
Aanbrengen van bloemrijke boomspiegels.	Inheemse en aangeplante flora kan zorgen voor een toename in voedselaanbod voor inheemse bestuivers als bijen.	Ontwerp door ecologisch hovenier.
Aanbrengen van groene kademuren (buiten het plangebied)	Vegetatie als varens kunnen zich vestigen op groene kademuren.	Ontwerp door ecologisch hovenier. Toepassen van bakstenen met speciale specie.
Vleermuis, gierzwaluw en huismus vriendelijke bebouwing	Huisumus, gierzwaluw en vleermuis kunnen zich vestigen in speciaal ontworpen nestkasten.	Aanbrengen van voorzieningen met advies van gespecialiseerde bedrijven (bijvoorbeeld Vivara)

4 Conclusie & advies

In dit hoofdstuk is per onderdeel de conclusie en het advies gegeven dat voortkomt uit de uitgevoerde natuurtoets.

4.1 Soortbescherming

Beschermde soorten

Binnen het plangebied is geschikt biotoop aangetroffen voor beschermde soorten (Wnb) waarvoor geen algemene vrijstelling geldt. Het gaat om soorten uit de volgende soortgroepen: vogels met een jaarrond beschermd nest, algemene broedvogels, vleermuizen en steenmarter. In tabel 4.1 zijn de conclusies ten aanzien van deze beschermde soorten opgenomen. De onderbouwing van de conclusies zijn beschreven in paragraaf 2.3 van voorliggende natuurtoets. Voor de overige soort(groep)en is beoordeeld dat vervolgstappen niet aan de orde zijn.

Tabel 4.1. Overzicht conclusies en vervolgstappen soortbescherming.

Soort(groep)	Essentieel leefgebied in (directe omgeving van) plangebied?	Nader onderzoek nodig?	Maatregelen?	Ontheffing Wnb aan de orde?
Jaarrond beschermde nesten (boom broedende soorten, kerkuil, slechtvalk, gierzwaluw en huismus)	Er kunnen jaarrond beschermde nesten van boom-broedende soorten aanwezig zijn in deelgebieden met hogere bomen. Met name Viaanse Molen en RWZI vormen zeer geschikte broedbiotoop. Daarnaast kan niet volledig worden uitgesloten of de kerkuil, slechtvalk, gierzwaluw en huismus mogelijk nestelt binnen de deelgebieden.	Ja, afhankelijk of de bomen worden verwijderd. Daarbij dienen te slopen bebouwing vooraf gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van huismus en gierzwaluw.	Ja, zie paragraaf 3.3.1.	Mogelijk
Vogels Algemene broedvogels	Ja, nestgelegenheid in aangelegde bomenrij en mogelijk op daken.	N.v.t.	Nee	Nee
Vleermuizen Verblijfplaatsen	Achter de gevelbeplating binnen het plangebied.	Ja	Afhankelijk van het onderzoek	Nader te bepalen
Vleermuizen Essentiële vliegroutes	Mogelijk langs de bomenrijen in deelgebieden Viaanse molen, RWZI en Oudorp.	Ja	Ja, zie paragraaf 3.3.2.	Mogelijk
Overige zoogdieren Bunzing, boom- en steenmarter	Het RWZI-terrein en de tuincomplexen binnen deelgebied de Viaanse Molen zijn geschikt als leefgebied voor marterachtigen.	Ja	Ja, zie paragraaf 3.3.3.	Mogelijk

Soort(groep)	Essentieel leefgebied in (directe omgeving van) plangebied?	Nader onderzoek nodig?	Maatregelen?	Ontheffing Wnb aan de orde?
Rugstreeppad	Er zijn geschikte land- en voortplantingsbiotopen aanwezig in meerdere deelgebieden.	Ja	Ja, zie paragraaf 3.3.4.	Mogelijk

In tabel 4.1 is aangegeven dat er (mogelijk) nader onderzoek nodig is naar de slechtvalk en naar vleermuizen.

Rode lijst soorten en algemeen voorkomende (vrijgestelde) soorten

Naast beschermde soorten is ook sprake van mogelijke aanwezigheid van soorten van de Rode Lijst en algemene soorten. Voor deze soorten is geen nader onderzoek of ontheffing noodzakelijk. Wel dient gewerkt te worden volgens de zorgplicht (tabel 4.2).

Uitvoerbaarheid plan

Het plan kan alleen worden vastgesteld indien in redelijkheid gezien kan worden dat het soortenbeschermingsregime in de Wnb de uitvoerbaarheid van het plan niet in de weg staat. Daarom is verkend of in redelijkheid verwacht kan worden dat een Wnb-ontheffing kan worden verkregen voor de realisatie van gebiedsontwikkeling.

Een aantal Rode Lijst-soorten waar een effect wordt verwacht, zoals konijn, zijn weliswaar beschermd onder de Wnb, maar vrijgesteld van ontheffingsplicht bij ruimtelijke ontwikkelingen. Soorten waarvoor mogelijk wel Wnb-ontheffingsplicht geldt, zijn vleermuizen, marterachtige, rugstreeppad en vogels met jaarrond beschermde nesten. Een aantasting van een verblijfplaats of wezenlijke verstoring is een overtreding van de in artikel 3.1, art 3.5 of art 3.10 Wnb gestelde verbodsbepaling. Om die reden moet een ontheffing voor de activiteit aangevraagd worden.

Bij een aantal soorten kan middels het nemen van mitigerende maatregelen voorkomen worden dat verbodsbepalingen uit de Wnb overtreden worden. Het gaat daarbij om algemene broedvogels, vleermuizen (niet essentiële vliegroutes).

Er kunnen bewezen effectieve mitigerende en compenserende maatregelen genomen worden om de effecten weg te nemen of te verzachten en/of de verblijfplaats te compenseren. Hierdoor wordt zorggedragen voor een gunstige staat van instandhouding van de populaties. Hiermee kan naar verwachting de benodigde Wnb ontheffing worden verleend. De ontheffing kan worden verleend op grond van de belangen 'dwingende redenen van groot openbaar belang'.

Bij ontheffingen voor vogels speelt het feit dat de Vogelrichtlijn de ontheffingsgronden dwingend en limitatief aanwijst. Dat betekent dat voor vogels geen ontheffing kan worden verleend op grond van bijvoorbeeld een "dwingende redenen van groot openbaar belang". Ontheffing van de verbodsbepaling kan worden aangevraagd op grond van de belangen 'volksgezondheid of openbare veiligheid'. Mogelijk kan dit wettelijk belang onderbouwd worden (bv aanwezigheid asbest, sociale gevolgen van de woningnood). Pas als nader onderzoek uitgevoerd is, wordt duidelijk of dit wettelijk belang ook echt aan de orde is.

De maatregelen die getroffen kunnen worden, betreffen samengevat:

- Natuurinclusief bouwen. Hierbij kunnen nestlocaties voor jaarrond beschermde soorten worden gerealiseerd;
- Realiseren leefgebied voor soorten zoals vogels, kleine landzoogdieren en amfibieën;
- Compensatie verblijfplaatsen vleermuizen;
- Bij de planning en fasering in de aanlegfase rekening houden met de gevoelige periode van beschermde soorten;
- Ecologische begeleiding.

4.1.1 Zorgplicht

Uit paragraaf 3.3 blijkt dat er in het plangebied soort(groep)en aanwezig kunnen zijn waarmee rekening dient te worden gehouden in het kader van de zorgplicht voor soorten. Voorbeelden van maatregelen waaraan gedacht kan worden bij de invulling van de zorgplicht bij voorliggend planvoornemen zijn weergegeven in tabel 4.2. Voor aanvang van de uitvoering dient een project specifiek ecologisch werkprotocol te worden opgesteld. In dit werkprotocol worden de te nemen maatregelen bij dit project omschreven.

Tabel 4.2. Voorbeelden van zorgplicht gerelateerde maatregelen voor soorten.

Soort(groep)	Maatregel
Algemene broedvogels	Werken buiten het broedseizoen.
Grondgebonden dieren (alle soorten)	Voorafgaand aan de werkzaamheden de vegetatie in het plangebied kort maaien
Amfibieën	• Werken in één richting naar een vluchtmogelijkheid; • Werken buiten de trekperiode van amfibieën.
Zoogdieren (egel, haas en konijn)	Werken buiten de kwetsbare periode van voortplanting van voorgenoemde soorten.
Algemeen	Te allen tijde zorgvuldig te werk gaan en aanwezige dieren de gelegenheid geven op eigen gelegenheid te vluchten

4.2 Invasieve soorten

Tijdens het terreinbezoek zijn geen invasieve exoten waargenomen binnen de deelgebieden. Binnen de tuincomplexen kan het zijn dat er aanwezigheid is van aangeplante invasieve soorten. Indien dit aan de orde is, wordt geadviseerd om specifieke maatregelen te treffen om verspreiding van deze soorten te voorkomen bij de bouwwerkzaamheden.

4.3 Natura 2000

In tabel 4.3 zijn de conclusies ten aanzien van beschermde Natura 2000-gebieden opgenomen. De onderbouwing van de conclusie is beschreven in paragraaf 3.4 van voorliggende natuurtoets.

Tabel 4.3. Conclusies Natura 2000-gebieden

	Natura 2000
Zijn er Natura 2000-gebieden aanwezig waarop effecten kunnen optreden?	Ja, stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden, onder andere "Noord-Hollands duinreservaat" en "Schoorlse duinen".
Treden er negatieve effecten op of zijn deze te verwachten?	Ja, mogelijke verzuring en vermessing door atmosferische depositie en toename in recreatiedruk.
Zijn er vervolgstappen aan de orde?	Ja, een Aerius-berekening. Daarnaast worden maatregelen tegen recreatiedruk besproken in een naastliggend rapport.

Wnb-vergunning noodzakelijk?

Voorliggend rapport vormt een plantoets Wnb.
 Op basis van een projecttoets Wnb zal per project bepaald worden of een Wnb-vergunning nodig is..

4.4 NNN

In tabel 4.6 zijn de conclusies ten aanzien van beschermde NNN-gebieden opgenomen. De onderbouwing van de conclusie is beschreven in paragraaf 3.5 van voorliggende natuurtoets. De toename in recreatiedruk wordt meegenomen in het MER.

Tabel 4.4. Conclusies NNN-gebieden.

NNN	
Op welke afstand van het plangebied ligt het dichtstbijzijnde NNN-gebied?	Circa 1.100 meter.
Is er sprake van toetsing van externe werking in de betreffende provincie?	Nee, de provincie Noord-Holland kent geen externe werking.
Is er sprake van aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden of is dit te verwachten?	Toename recreatie druk.
Zijn er vervolgstappen aan de orde?	Nee, aangezien provincie geen externe werking kent is er geen sprake van een compensatieplicht van mogelijke effecten
Afstemming met het bevoegd gezag aan de orde?	Nee

4.5 Overig provinciaal beleid Noord-Holland

De deelgebieden liggen niet in het Bijzonder Provinciaal Landschap Noord-Holland. Er zijn geen vervolgstappen aan de orde. De toename in recreatiedruk wordt meegenomen in separaat onderzoek.

4.6 Beschermde houtopstanden Wnb

Er is bij voorliggend planvoornemen geen sprake van aantasting van onder de Wnb beschermde houtopstanden, aangezien de gebieden binnen de bebouwde kom liggen. Gemeentelijk beleid omtrent de kap van bomen en/of bosschages kan echter wel van toepassing zijn (zie ook bijlage 1).

4.7 Kansen voor natuurwaarden in het plangebied

Het inrichten van groenstroken met inheemse (vruchtdragende-, bloeiende en groenblijvende) vegetatie kan een grote bijdrage leveren aan de bevordering van de biodiversiteit in de omgeving. Daarnaast kunnen de deelgebieden natuurinclusief ingericht worden. Hierbij wordt geadviseerd om een ecologisch deskundige te betrekken bij de inrichting en het ontwerp.

5 Bibliografie

- Anemoon. (2022). *Verspreidingsatlas platte schijfhoren*. Opgehaald van verspreidingsatlas.nl: www.verspreidingsatlas.nl/S64600
- Antea Group. (2023). *Gezondheid en recreatie MER Alkmaars Kanaal*. Antea Group.
- BIJ12. (2017). *Kennisdocument gewone dwergvleermuis*. Utrecht.
- De vlinderstichting. (2021). *Grote vos*. Opgehaald van www.vlinderstichting.nl: <https://www.vlinderstichting.nl/vlinders/overzicht-vlinders/details-vlinder/grote-vos>
- Gemeente Den Haag. (2022a). *Soortenmanagementplan Den Haag, Gierwaluw*. Opgehaald van soortenmanagementplandenhaag-ddh.opendata.arcgis.com: <https://soortenmanagementplandenhaag-ddh.opendata.arcgis.com/apps/108d78e7777846d99d59c3e566e84908/explore>
- Gemeente Den Haag. (2022b). *Soortenmanagementplan Den Haag*. Opgehaald van soortenmanagementplandenhaag-ddh.opendata.arcgis.com: <https://soortenmanagementplandenhaag-ddh.opendata.arcgis.com/apps/c810da76e3dc471aaffeeebd8c0237c6/explore>
- Nationaalgeoregister. (2023). *Bebouwde kom gebieden volgens de Boswet, Noord-Holland*. Opgehaald van nationaalgeoregister.nl: <https://nationaalgeoregister.nl/geonetwork/srv/dut/catalog.search#/map>
- Netwerk Groene bureaus. (2017). *Soorteninventarisatieprotocol*. Opgehaald van Netwerkgroenebureaus.nl: <https://www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/soortinventarisatieprotocollen>
- Netwerk Groene Bureaus. (2021). *Vleermuisprotocol*. Netwerk Groene Bureaus.
- Provincie Noord-Holland. (2023). *Bijzonder Provinciaal Landschap*. Opgehaald van Noord-Holland.nl: https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Ruimtelijke_inrichting/Bijzonder_Provinciaal_Landschap

Overig

NDFF

Street Smart

AERIUS-calculator, versie 2021.

www.floron.nl

www.ravon.nl

www.verspreidingsatlas.nl

www.vlinderstichting.nl

www.zoogdiervereniging.nl

www.vogelbescherming.nl

Bijlage 1 Wettelijk kader

Bijlage 1 Wettelijk kader

In deze bijlage staat een beschrijving van de relevante wet- en regelgeving en het beleidskader.

Het betreft de Wet natuurbescherming (Wnb). Naast bescherming vanuit de Wnb, zijn er ook gebieden die planologisch beschermd zijn. Het betreft het 'Natuurnetwerk Nederland' (hierna NNN). De bescherming van het NNN verloopt via het ruimtelijke ordeningsrecht (Barro, bestemmingsplannen).

Wnb - Algemeen

De Wnb is op 1 januari 2017 in werking getreden. De Wnb beschermt:

- De Natura 2000-gebieden die aangewezen zijn in het kader van het Europees natuurbelief (gebiedsbescherming)
- De planten- en diersoorten (onderdeel soortbescherming)
- Bos en houtopstanden (onderdeel houtopstanden).

Veel verantwoordelijkheden en bevoegdheden liggen bij de provincies. Er zijn hierop wel uitzonderingen waarvoor het ministerie van LNV bevoegd gezag is. Dit betreft onder andere de aanleg en uitbreiding van hoofdwegen, landelijke spoorwegen, hoofdvaarwegen, primaire waterkeringen, militaire terreinen en oefengebieden, militaire luchthavens, Schiphol en overige burgerluchthavens, het landelijke gastransportnet, hoogspanningsverbindingen van tenminste 220 kV, activiteiten van buitenlandse mogendheden en activiteiten namens een lid van het Koninklijk Huis. LNV is ook bevoegd gezag voor ruimtelijke ingrepen in de Exclusieve Economische Zone (EEZ) en voor Windenergie op zee (kavelbesluiten).

Gemeenten hebben een loketfunctie. Het is mogelijk om een natuurvergunning 'aan te haken' bij de omgevingsvergunning, maar dit hoeft niet. De Wnb richt zich op bescherming van gebieden, soorten en houtopstanden.

Wnb - Soortbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. Het gaat om de volgende drie categorieën:

- 1) soorten van de Vogelrichtlijn (artikel 3.1 e.v. Wnb);
- 2) soorten van de Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern en Verdrag van Bonn (artikel 3.5 e.v. Wnb);
- 3) 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora') (artikel 3.10 e.v. Wnb).

Soorten van de Vogelrichtlijn (artikel 3.1 e.v. Wnb)

Het beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn is vastgelegd in artikel 3.1 e.v.

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Het is mogelijk om ontheffing aan te vragen voor de overtreding van de verbodsbepalingen. De ontheffing kan worden verleend indien voldaan wordt aan de volgende criteria:

- Er is geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- Aanwezigheid geldig wettelijk belang conform Vogelrichtlijn. Een geldig wettelijk belang voor deze categorie soorten is o.a. belang 1: 'in het belang van de volksgezondheid of openbare veiligheid' (dit is dus strenger dan voor soorten van de Habitatrichtlijn en de andere soorten);
- Er is geen verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.

Soorten van de Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern en/of Bonn (artikel 3.5 e.v. Wnb)

Deze categorie bestaat uit Europees beschermde soorten. De verbodsbepalingen zijn vastgelegd in artikel 3.5 e.v.:

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Onder de Wnb is het mogelijk om voor streng beschermde soorten zoals opgenomen in artikel 3.5 bij ruimtelijke ontwikkelingen te werken volgens een door de Minister goedgekeurde gedragscode. Hierbij geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit artikel 3.5.

Naast het werken volgens een goedgekeurde gedragscode kan voor soorten zoals opgenomen in artikel 3.5 van de Wnb bij overtreding van de verbodsbepalingen een ontheffing worden aangevraagd. De ontheffing kan worden verleend indien voldaan wordt aan de volgende criteria:

- Er is geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- Aanwezigheid geldig wettelijk belang conform Habitatrichtlijn.

Een geldig wettelijk belang voor deze categorie soorten is o.a. belang 3: 'in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten';

- Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Andere soorten (artikel 3.10 e.v. Wnb)

De categorie 'andere soorten' bestaat uit soorten zoals opgenomen in bijlage A en B van de wettekst. Dit zijn nationaal beschermde soorten. De verbodsbepalingen zijn vastgelegd in artikel 3.10 e.v..

Het is verboden:

- a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
- b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
- c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Voor deze soorten geldt een vrijstelling wanneer aantoonbaar gewerkt wordt volgens een door de Minister van LNV goedgekeurde gedragscode.

Daarnaast geldt ook vrijstelling bij ruimtelijke projecten voor soorten die staan op besluit vrijgestelde soorten. Het hangt per provincie af welke soort is vrijgesteld van de verbodsbepalingen in artikel 3.10, ook de grond waarvoor een vrijstelling geldt kan ook variëren tussen provincies. Wel dient rekening te worden gehouden met de zorgplicht (artikel 1.11 Wnb). Deze zorgplicht is verder in deze bijlage nog toegelicht.

Indien de 'andere soorten' niet zijn vrijgesteld en daarmee het voornemen de gestelde verboden in artikel 3.10 overtreedt, dient een ontheffing aangevraagd te worden bij de provincie waarin het voornemen plaatsvindt.

Naast het werken volgens een goedgekeurde gedragscode kan voor soorten uit de categorie 'andere soorten' van de Wnb bij overtreding van de verbodsbepalingen een ontheffing worden aangevraagd. De ontheffing kan worden verleend indien voldaan wordt aan de volgende criteria:

- Er is geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- Aanwezigheid geldig wettelijk belang. Een geldig wettelijk belang voor deze categorie soorten is o.a. belang h 'in het algemeen belang';
- Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Samenvatting gronden waarop een ontheffing verleend mag worden per categorie beschermde soorten (artikel 3.1, 3.5 en 3.10).				
Ontheffingsgronden		Artikel 3.1	Artikel 3.5	Artikel 3.10
		Soorten van de Vogelrichtlijn	Soorten van de Habitatrichtlijn, Bonn & Bern	Andere soorten
1	Er bestaat geen andere bevredigende oplossing	Ja	Ja	Ja
2	Leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding	Ja	Ja	Ja
3	volksgezondheid en openbare veiligheid	Ja	Ja	Ja
	veiligheid van luchtverkeer	Ja	Nee	Ja
	ter voorkoming van schade aan gewassen, vee, bossen, visserij	Ja	Ja	Ja
	ter bescherming van Flora en Fauna	Ja	Ja	Ja
	voor onderzoek, onderwijs, uitzetten en herinvoeren van soorten / teelt	Ja	Ja	Ja
	dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van sociale of economische aard en met inbegrip van voor milieuwezenlijke gunstige effecten	Nee	Ja	Ja
	ruimtelijke inrichting of ontwikkeling	Nee	Nee	Ja
	schade en overlast, ter beperking omvang populatie, ter bestrijding van lijden en ziekte, bestendig beheer en onderhoud (ook natuurbeheer), algemeen belang, bestendig gebruik	Nee	Nee	Ja

Zorgplicht

Er dient te allen tijde rekening te worden gehouden met de zorgplicht zoals vastgelegd in artikel 1.11 van de Wnb. Deze zorgplicht houdt o.a. in dat als een activiteit wordt ondernomen waarvan kan worden vermoed dat deze nadelig kan zijn voor in het wild levende dieren en planten, deze activiteit niet plaats mag vinden. Ook moeten alle maatregelen worden genomen om nadelige gevolgen te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken. Deze zorgplicht heeft betrekking op de gebieds- en op de soortbescherming. In het tekstkader hieronder staat het wetsartikel uitgeschreven.

Artikel 1.11

1. Eenieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat eenieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a) dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel
 - b) indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c) voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
1. Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

Wnb - Gebiedsbescherming

De gebiedsbescherming is vastgelegd in artikel 2.1 tot en met 2.11 van de Wnb. Hierin wordt de aanwijzing en bescherming van Natura 2000-gebieden geregeld. Hiermee zijn de verplichtingen uit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn, voor zover die betrekking hebben op gebiedsbescherming, geïmplementeerd in het Nederlands recht. De begrenzing van de Natura 2000-gebieden en de instandhoudingdoelstellingen voor die gebieden zijn vastgelegd in de aanwijzingsbesluiten voor de betreffende gebieden. De instandhoudingdoelstellingen beschrijven voor de voor het gebied aangewezen habitattypen en soorten of een bepaalde ontwikkeling ervan gewenst is of dat het behoud ervan op het aanwezige niveau moet worden nagestreefd. Voor activiteiten of projecten die schadelijk kunnen zijn voor de beschermde natuur geldt een vergunningplicht. Deze vergunningen worden verleend door de provincies of door de Minister van LNV.

Voortoets en Passende beoordeling

De Wnb regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, ten aanzien van plannen en projecten en die mogelijke effecten hebben op de natuurlijke kenmerken van de gebieden, gelet op de instandhoudingsdoelen die in de Natura 2000-gebieden van kracht zijn. De Wnb maakt daarbij onderscheid in enerzijds plannen (plantoets) en anderzijds projecten (projecttoets).

Bij plannen en projecten in, of in de nabijheid (externe werking) van, een Natura 2000-gebied dienen de initiatiefnemers in een oriënterende fase (voortoets) te onderzoeken of het plan een significant negatief effect op de instandhoudingdoelstellingen van het betreffende Natura 2000-gebied kan hebben. Met externe werking wordt bedoeld dat ook activiteiten buiten het gebied de natuurwaarden in het gebied kunnen beïnvloeden. Indien na dit onderzoek niet kan worden uitgesloten dat de activiteit een significant negatief effect heeft, dient de initiatiefnemer meer gedetailleerd dan in de oriënterende fase in kaart te brengen wat de effecten van de activiteit kunnen zijn. Daarbij dienen ook, indien noodzakelijk, de mitigerende maatregelen te worden betrokken. Deze analyse heet een 'passende beoordeling'. Het bevoegd gezag toetst de passende beoordeling.

Wanneer uit de passende beoordeling alsnog de zekerheid wordt verkregen dat de activiteit niet leidt tot significant negatieve effecten, kan de activiteit doorgang vinden. Wanneer uit de voortoets blijkt dat er wel kans is op een negatief effect, maar dit als niet significant kan worden gezien, kan eveneens, op basis van een verslechteringstoets toestemming voor het uitvoeren van de activiteit worden verleend. Wanneer uit de passende beoordeling blijkt dat significante negatieve effecten niet kunnen worden uitgesloten, kan het project alleen doorgang vinden op grond van de “ADC-criteria”.

Dit betekent dat:

- A – alternatieve oplossingen voor het plan ontbreken;
- D – er dwingende redenen van groot openbaar belang zijn, en
- C – de initiatiefnemer compenserende maatregelen vooraf en tijdig treft.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het nationaal beleid met betrekking tot de gebiedsbescherming van het Natuurnetwerk Nederland is opgenomen in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). De bescherming van het NNN staat nader uitgewerkt in het Besluit Kwaliteit Leefomgeving (BKL). Hierin staan instructieregels voor de omgevingsverordening van de provincies. De bescherming werkt vervolgens door in de bestemmingsplannen van de gemeenten. De instructieregels uit het BKL verplichten de provincies tot:

- het aanwijzen van Natuurnetwerk Nederland gebieden (artikel 7.6 Bkl)
- het vastleggen van de wezenlijke kenmerken en waarden van NNN- gebieden (artikel 7.7 Bkl)
- het stellen van regels in het belang van de bescherming, instandhouding, verbetering en ontwikkeling van de kenmerken en waarden van NNN-gebieden (artikel 7.8 Bkl, eerste lid)
- De regels die in de omgevingsverordening komen verzekeren in ieder geval dat (artikel 7.8 Bkl, tweede lid):
 - o de kwaliteit en oppervlakte van het NNN-gebied niet achteruitgaan
 - o de samenhang tussen de gebieden van het NNN wordt geborgd
 - o tijdige compensatie van een bepaalde activiteit die negatieve gevolgen heeft

Wezenlijke waarden en kenmerken

Dit betreft de actuele en potentiële natuurwaarden, gebaseerd op de natuurdoelen voor het gebied, met inbegrip van de omvang en de beoogde natuurkwaliteit alsmede de samenhang met andere natuurgebieden.

‘Nee, tenzij’-principe

Voor het NNN geldt het 'nee, tenzij'-principe. Dit betekent dat nieuwe plannen of projecten niet zijn toegestaan als ze de wezenlijke (potentiële) waarden en kenmerken van het NNN significant aantasten. Uitzonderingen hierop zijn wanneer sprake is van redenen van groot openbaar belang en er geen reële alternatieven zijn. De schade dient in dat geval door mitigerende maatregelen zoveel mogelijk beperkt te worden. De restschade dient te worden gecompenseerd. De Rijkslijn zoals verwoord in het SVIR en Barro is dat er bij het NNN geen sprake is van externe werking.

Het NNN is planologisch beschermd in de Provinciale Structuurvisies en Verordeningen. In de Verordening staat aangegeven aan welke voorwaarden bij ruimtelijke ingrepen in en langs het NNN moet worden voldaan. Ook is het compensatiebeleid bij aantastingen van het Natuurnetwerk Nederland hierin opgenomen.

Overige provinciale beschermde gebieden

Naast het NNN kunnen ook andere gebieden beschermd zijn op provinciaal niveau. Dit verschilt per provincie. Beschermd gebieden kunnen als volgt omschreven zijn:

- ecologische verbindingzones,
- weidevogelgebieden, ganzenfoerageergebieden, leefgebied weide- en akkervogels of rust- en foerageergebied ganzen en smienten,
- groene ontwikkelingszone of groenblauwe mantel of groene contour
- natuur/ bos- en natuurgebieden buiten NNN.

Ook deze gebieden kennen een vorm van een beschermingsregime, in sommige gevallen gelijk aan het NNN, soms in een lichtere vorm.

Provincies kunnen ook provinciale landschappen aanwijzen. De aanwijzing van de Bijzonder Provinciale Landschappen is verleend op grond van Artikel 1.12 lid 3 van de Wnb (zie tekstkader). Ook deze gebieden kunnen een beschermingsregime hebben vastgelegd in de provinciale verordening.

Art. 1.12 lid 3 Wnb

Gedeputeerde Staten kunnen gebieden gelegen buiten het Natuurnetwerk Nederland aanwijzen die van provinciaal belang zijn vanwege hun natuurwaarden of landschappelijke waarden, met inachtneming van hun cultuurhistorische kenmerken. Deze gebieden worden aangeduid als «bijzondere provinciale natuurgebieden», onderscheidenlijk «bijzondere provinciale landschappen».

Wnb - Beschermd houtopstanden

De bescherming van houtopstanden is vastgelegd in artikel 4.1 tot en met 4.9 van de Wnb. De Wnb heeft tot doel de oppervlakte bos in Nederland in stand te houden. Begin 20e eeuw kwam dit doel vooral voort uit de belangen van de houtproductie, maar gaandeweg is meer oog gekomen voor de andere functies die bossen en houtopstanden hebben, zoals klimatologische, landschappelijke en recreatieve functies.

Binnen de Wnb worden houtopstanden beschermd die aan bepaalde voorwaarden voldoen (Wnb artikel 4.1). Voornaamste onderscheid wordt gemaakt op basis van de locatie. Houtopstanden welke binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom Wnb vallen, zijn namelijk uitgezonderd (artikel 4.1) en worden niet onder de Wnb beschermd. De begrenzing van de bebouwde kom in de zin van de Wnb komt niet altijd overeen met de begrenzing van de bebouwde kom op grond van de Wegenverkeerswet. Als een gemeente geen bebouwde kom in de zin van de Wnb heeft vastgesteld, is de Wnb overal van toepassing in die betreffende gemeente.

Een houtopstand onder de Wnb wordt gezien als een zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, die:

- 1) een oppervlakte grond beslaat van tien are of meer, of;
- 2) bestaat uit een rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen.

De Wnb is van toepassing op houtopstanden die buiten de bebouwde kom liggen. De gemeenteraad dient de grens van de bebouwde kom Wnb vast te leggen. Veel gemeentes hebben dit ook gedaan.

De grens van de bebouwde kom Wnb is niet hetzelfde als de bebouwde kom op grond van de Wegenverkeerswet. De bebouwde kom grens in de Wegenverkeerswet wordt met een ander oogmerk bepaald en vastgesteld. Volgens een uitspraak van de rechtbank is het niet mogelijk om

het hele grondgebied van de gemeente aan te wijzen als bebouwde kom. De aard van het gebied is bepalend voor de vraag of het gebied kan aangewezen worden als bebouwde kom. De vaststelling van de grens van de bebouwde kom is van feitelijke aard: waar houdt de bebouwing op.

De provincies zijn op grond van de gemeentewet bevoegd om in het kader van interbestuurlijk toezicht zo nodig maatregelen te treffen als een gemeente heeft verzuimd om de begrenzing van de bebouwde kom vast te stellen, of deze heeft vastgesteld op een wijze die in strijd komt met het recht of het algemeen belang. Een begrenzing die is vastgesteld op grond van artikel 1 vijfde lid van de Boswet geldt ingevolge van het overgangsrecht overigens tevens als begrenzing van de bebouwde kom voor de Wnb.

De begrenzing van de bebouwde kom in de zin van de Wnb dus niet altijd overeen met de begrenzing van de bebouwde kom op grond van de Wegenverkeerswet. Als een gemeente geen bebouwde kom in de zin van de Wnb heeft vastgesteld, is de Wnb overal van toepassing in die betreffende gemeente.

Door het zogenoemde regelverbod van artikel 4.6 Wnb kunnen gemeente ook buiten de bebouwde kom regulerend optreden. Hierdoor kunnen gemeente ook een kapverbod opstellen voor houtopstanden die ze willen beschermen buiten de bebouwde kom. Er zijn veel gemeentes die dat ook daadwerkelijk hebben gedaan.

Er zijn ook gemeentes die houtopstanden buiten de bebouwde kom beschermen via een monumentenverordening. Voor deze houtopstanden is dus (ook) een omgevingsvergunning van de gemeente noodzakelijk. In voorliggende rapportage is niet getoetst aan gemeentelijk beleid omtrent de kap van bomen en/of bosschages (bijv. APV, bestemmingsplannen, etc.).

Meld- en herplantplicht

De Wnb stelt dat wanneer houtopstanden worden gekapt, er voorafgaand aan de kap een meldingsplicht bij de provincie is.

De provincie bepaalt welke informatie omtrent de te kappen opstand aangeleverd dient te worden, op welke termijn dit aangeleverd dient te worden en welke voorwaarden voor de uitvoering van de kap gelden. Daarnaast geldt dat binnen drie jaar na de kap een herbeplantingsplicht geldt (door aanplant, bezaaiing of natuurlijke verjonging dan wel op andere wijze realiseren van een nieuwe houtopstand). Wanneer dat niet op dezelfde plaats kan, dan kan een provincie ontheffing verlenen de herbeplanting op andere gronden toe te staan indien de herbeplanting voldoet aan bij provinciale verordening gestelde regels. Verder kunnen provincies ontheffing of vrijstelling verlenen voor bepaalde verbodsbepalingen en/of voorwaarden omtrent herbeplanting.

In de volgende gevallen geldt op grond van de Wnb geen verplichting tot het melden en herbeplanten voor het vellen:

- periodiek vellen van griend- of hakhout;
- houtopstanden die een zelfstandige eenheid vormen van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, én hetzij geen groter oppervlakte beslaan dan 10 are, hetzij ingeval van rijbeplanting, gerekend over het totaal aantal rijen, niet meer bomen omvatten dan 20;
- houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom in de zin van de Wnb;
- houtopstanden op erven of in tuinen;
- fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
- naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar;

- kweekgoed;
- uit populieren of wilgen bestaande:
 - o wegbeplantingen;
 - o beplantingen langs waterwegen, en
 - o eenrijige beplantingen langs landbouwgronden;
- het dunnen van een houtopstand;
- uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij:
- ten minste eens per tien jaar worden geoogst;
- bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en
- zijn aangelegd na 1 januari 2013;
- vellen ter uitvoering van een instandhoudingsmaatregel of een passende maatregel ten behoeve van Natura 2000;
- vellen ter uitvoering van een mitigerende of compenserende natuurmaatregel uit een Natura 2000-vergunning, een soortenonthefing, een Tracébesluit of een omgevingsvergunning;
- vellen voor de aanleg en het onderhoud van brandgangen op natuurterreinen;

vellen en herbeplanten dat plaatsvindt overeenkomstig een door de Minister van LNV goedgekeurde gedragscode.

Beschermde houtopstanden (naast Wnb)

Houtopstanden zijn tevens beschermd op grond van gemeentelijk regelgeving. Dit is vastgelegd in de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) van de betreffende gemeente. Bomen kunnen op gemeentelijk niveau ook op een andere manier beschermd zijn. De bescherming van een houtopstand of groenstructuren kan bijvoorbeeld opgenomen zijn in de planregels bij een bestemmingsplan of via een gemeentelijke bomenverordening.

Bij voorgenomen kap van houtopstanden dient daarom ook altijd gekeken te worden naar deze bepalingen. Mogelijk kan uit deze bepalingen volgen dat voor de kap van een houtopstand een omgevingsvergunning nodig is welke bij de gemeente moet worden aangevraagd.

Bijlage 2 Methodiek natuurtoets

Bijlage 2 Methodiek natuurtoets

In deze bijlage wordt de methodiek beschreven die gehanteerd is tijdens het onderzoek naar de aanwezigheid en de toetsing van beschermde soorten, beschermde gebieden, beschermde houtopstanden en kansen voor natuurwaarden in het plangebied.

Soortbescherming

Het onderzoek naar beschermde soorten bestaat uit een bureaustudie, oriënterend terreinbezoek en effectbepaling.

Bureaustudie

Afbakening beschermde soorten

In het bureauonderzoek is specifiek gekeken naar soorten uit de Vogelrichtlijn (Wnb artikel 3.1), soorten van de Habitatrichtlijn (Wnb artikel 3.5) en 'andere' beschermde soorten (Wnb artikel 3.10). Bij vogels is met name speciale aandacht geschonken aan vogelsoorten met jaarrond beschermd nest. Bij werkzaamheden in watergangen/waterwegen is specifiek aandacht geschonken aan soorten van het aquatisch milieu. Bij werkzaamheden aan gebouwen is specifiek aandacht geschonken aan gebouwbewonende soorten. In voorliggende toetsing is geen aandacht besteed aan Rode Lijst-soorten.

Bronnen

Om een beeld te krijgen van de verspreiding en het (mogelijk) voorkomen van beschermde soorten in en rond het plangebied, is de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd³. Hierbij is nagegaan of er in de periode 2018-2023 beschermde soorten zijn aangetroffen in een straal van 1 km rondom het plangebied. Daarnaast zijn indien relevant ook regionale bronnen en atlassen gebruikt [KNNV]. Deze atlassen maken veelal gebruik van atlasblokken (5 x 5 kilometer). De soortgegevens hebben daarom betrekking op de regio en niet specifiek op het plangebied. De resultaten van de bureaustudie geven een indicatie van de soorten die in het plangebied kunnen voorkomen.

Oriënterend terreinbezoek

Tijdens het oriënterend terreinbezoek is door middel van een fysieke inspectie gekeken naar de mogelijke aanwezigheid van beschermde planten en (sporen van) beschermde dieren. Daarnaast heeft een biotoopbeoordeling plaatsgevonden. Bij een biotoopbeoordeling wordt gekeken in hoeverre de aanwezige biotoop geschikt is voor beschermde soorten. Het betreft een deskundigenoordeel op basis van een biotopenscan. Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten opgetekend.

Effectbepaling

Aan de hand van de bevindingen uit het bureauonderzoek en de resultaten van het oriënterend terreinbezoek is bepaald of op voorhand (negatieve effecten op) beschermde soorten al dan niet kunnen worden uitgesloten en of vervolgstappen (soortgericht nader onderzoek) noodzakelijk zijn. Indien van toepassing is geadviseerd over de te volgen procedure in het kader van de natuurwetgeving.

³ Deze informatie is (deels) afkomstig uit de NDFF (10 juni 2022) op basis van een abonnement van Antea Group en mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

Beschermde gebieden

In het kader van gebiedsbescherming zijn de volgende gebieden meegenomen:

- Natura 2000-gebieden;
- Natuurnetwerk Nederland (NNN);
- Overige provinciaal beleid.

Op basis van een bureaustudie is de ligging van de gebieden ten opzichte van het plangebied in beeld gebracht. Hiervoor is gebruik gemaakt van onder andere AERIUS-calculator (versie 2021) (Natura 2000-gebieden) en de provinciale website en/of digitale atlas (NNN, overig provinciaal beleid). Op basis van de ligging en de voorgenomen ontwikkeling is (indien relevant) een effectbepaling uitgevoerd. Voor de effectbepaling is gekeken naar directe effecten als gevolg van ruimtebeslag. Indien van toepassing zijn ook mogelijke indirecte effecten bekeken. Hierbij kan gedacht worden aan verstoring door geluid, licht en trillingen en optische verstoring. In het kader van Natura 2000-gebieden is ook gekeken naar mogelijk effecten door een toename aan stikstofdepositie. Indien aan de orde is geadviseerd over de vervolgstappen en de te volgen procedure inzake de natuurwetgeving. Hierbij kan gedacht worden aan een voortoets of passende beoordeling t.b.v. Natura 2000-gebieden. Of het doorlopen van een 'nee, tenzij-procedure' in het kader van mogelijke effecten op NNN-gebieden.

Beschermde houtopstanden Wnb

Op basis van het planvoornemen en de ligging van het plangebied is onderzocht of er onder de Wnb beschermde houtopstanden aanwezig zijn binnen het plangebied. Hierbij is gebruik gemaakt van de door de initiatiefnemer aangeleverde informatie over het planvoornemen, recente luchtfoto's en indien beschikbaar de begrenzing van de gemeentelijke bebouwde kom Wnb. Indien onder de Wnb beschermde houtopstanden aanwezig zijn in het plangebied, is getoetst of er sprake is van aantasting van beschermde houtopstanden. Indien er sprake is van aantasting van Wnb beschermde houtopstanden is geadviseerd over de vervolgstappen en de te volgen procedure inzake de natuurwetgeving. In voorliggende rapportage is niet getoetst aan gemeentelijk beleid omtrent de kap van bomen en/of bosschages (bijv. APV, bestemmingsplannen, etc.).

Kansen voor natuurwaarden in het plangebied

Binnen een plan zijn vaak mogelijkheden/ kansen aanwezig voor het verhogen van de natuurwaarden (biodiversiteit). Indien dit van toepassing is op het voornemen, zijn hiervoor suggesties gedaan op basis van expert judgement.

De informatie die in dit rapport is opgenomen is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n) en kan persoonlijke of vertrouwelijke informatie bevatten. Gebruik van deze informatie, door anderen dan de geadresseerde(n) en gebruik door hen die niet gerechtigd zijn van deze informatie kennis te nemen, is niet toegestaan. De informatie is uitsluitend bestemd om te worden gebruikt door de geadresseerde, voor het doel waarvoor dit rapport is vervaardigd. Indien u niet de geadresseerde bent of niet gerechtigd bent tot kennisneming, is openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden is niet toegestaan, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group en wordt u verzocht de gegevens te verwijderen en direct melding te maken bij security@anteagroup.nl. Derden, zij die niet geadresseerd zijn, kunnen geen rechten aan dit rapport ontleen, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group.

Over Antea Group

Antea Group is het thuis van 1500 trotse ingenieurs en adviseurs. Samen bouwen wij elke dag aan een veilige, gezonde en toekomstbestendige leefomgeving. Je vindt bij ons de allerbeste vakspecialisten van Nederland, maar ook innovatieve oplossingen op het gebied van data, sensing en IT. Hiermee dragen wij bij aan de ontwikkeling van infra, woonwijken of waterwerken. Maar ook aan vraagstukken rondom klimaatadaptatie, energietransitie en de vervangingsopgave. Van onderzoek tot ontwerp, van realisatie tot beheer: voor elke opgave brengen wij de juiste kennis aan tafel. Wij denken kritisch mee en altijd vanuit de mindset om samen voor het beste resultaat te gaan. Op deze manier anticiperen wij op de vragen van vandaag en de oplossingen voor morgen. Al 70 jaar.

Contactgegevens

Rivium Westlaan 72
2909 LD CAPELLE A/D IJSSEL
Postbus 8590
3009 AN ROTTERDAM
T. +31 6 51715311
E. wauter.klok@anteagroup.nl

www.anteagroup.nl

Copyright © 2022

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.